

Dzień Pamięci o Holokauście Romów na Litwie »7

Emigranci wracają na Litwę »10

Justinas Marcinkevičius: poeta litewski czy sowiecki? »16-17

Zakaz nauki po polsku na Białorusi »18-19

32. rocznica masakry w Miednikach – winni wciąż nieukarani

31 lipca odbyły się uroczystości upamiętniające 32. rocznicę masakry w Miednikach, jednego z najbardziej krwawych wydarzeń w historii odradzającej się Litwy.

32 lata temu, 31 lipca 1991 r., około czwartej nad ranem, w punkcie granicznym w Miednikach doszło do tragedii – wymordowania siedmiu funkcjonariuszy. Celnikom i policjantom, których uprzednio torturowano, strzelono w tył głowy.

Masakrę w Miednikach uznano za przestępstwo przeciwko ludzkości, które nie ma terminu przedawnienia. Wciąż jednak nie udaje się ukarać większość winnych tej zbrodni. »6

Fot. Eitvydas Kinaitis, lrp.lt

Powstaną filmy o powstaniu styczniowym

»12-13

ISSN 1392-0405

Biblioteka-Muzeum im. Prezydenta V. Adamkusa

»14-15

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Diennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialių niezamųowionų redakcija nie
zwraca. Zastręga sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstų.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dųżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Do czasu zakończenia barbarzyńskiej wojny w Ukrainie żaden rosyjski i białoruski sportowiec nie powinien mieć prawa brać udziału w jakichkolwiek zawodach międzynarodowych – także zbliżających się igrzyskach olimpijskich. A wkrótce nastąpi

Komentarz dnia

Olimpiada Dominiki!

największe wydarzenie sportowe na Ziemi – Letnie Igrzyska Olimpijskie.

W Paryżu zobaczymy najlepszych sportowców z całego świata! Oficjalne zaproszenia do Paryża otrzymały 203 komitety narodowe. Nie wiadomo jeszcze, czy sportowcy rosyjscy i białoruscy będą mieli możliwość startu jako niezależni olimpijczycy. W takim przypadku nie reprezentowaliby swojego kraju, a pojawiliby się pod olimpijską flagą na otwarciu. „Na otarcie łez” agresorom Ukrainy została... Gwatemala, która nie została również zaproszona z powodu m.in. werdyktu tamtejszego sądu najwyższego

ws. zmiany obywatelstwa jednej z gwatemalskich dųokejek pochodzenia kanadyjskiego.

Tymczasem Litwa wielkie nadzieje olimpijskie pokłada w wileńskiej Polce – Dominice Baniewicz, znanej jako Bgirl Nicka. Mocno trzymamy kciuki i życzymy powrotu z tarczą – medalem, nieważne jakiego koloru!

Notabene – czy złote medale olimpijskie są zrobione ze złota? Jak się okazuje, zwycięzcy otrzymują medale... srebrne, które pokrywane są symboliczną 6-gramową warstwą złota. Ale liczy się przede wszystkim honor kraju. Czego i życzymy Dominice serdecznie! ■

Warmińsko-Mazurska Izba Lekarska sfinansowała odnowę pomnika na cmentarzu Rossa

Na wileńskim cmentarzu Stara Rossa odsłonięto w sobotę odnowiony pomnik doktora Juliana Moszyńskiego, zmarłego w 1857 roku naczelnego lekarza szpitala św. Jakuba oraz prezesa Towarzystwa Lekarskiego w Wilnie. Prace renowacyjne sfinansowała Warmińsko-Mazurska Izba Lekarska przy współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Medycznym na Litwie i Społecznym Komitetem Opieki nad Starą Rossą.

„Cmentarz na Rossie jest cennym zabytkiem i warto dla następnych pokoleń, ludzi nawet nie związanych emocjonalnie ze sprawą polskości, zachować go” – powiedział obecny na uroczystości ambasador RP w Wilnie Konstanty Radziwiłł.

Polski dyplomata wskazał, że „to dzieło (odnowy pomników) ma na celu pokazanie Polaków, którzy tu żyli, którzy mieli różne osiągnięcia, tak jak świętej pamięci Moszyński, którzy przyczyniali się do rozwoju Wileńszczyzny”.

Pomnik Moszyńskiego jest już drugim pomnikiem lekarza spoczywającego na najstarszej wileńskiej nekropolii, odnowę którego sfinansowała Warmińsko-Mazurska Izba Lekarska. Dr Anna Lella, prezes Izby, zapewniła w sobotę, że „to dopiero początek naszej drogi” i że „w miarę naszych możliwości i środków będziemy chcieli wspierać odnawianie pomników lekarzy”.

„Dla nas jest to jakby proces naturalny, oczywisty ponieważ powojen-

na medycyna olsztyńska, warmińsko-mazurska w dużej mierze opiera się na lekarzach z Wileńszczyzny” – podkreśliła prezes, wskazując, że obecność „przy tym pomniku, przy innych pomnikach lekarzy na Rossie” jest wyrazem pamięci „o naszych nauczycielach zawodu”.

Założony w 1801 roku cmentarz na Rossie jest jedną z czterech polskich nekropoli narodowych. Rossa – położona na wzgórzach i porośnięta starodrzewem – jest najstarszym i najcenniejszym wileńskim cmentarzem. Stanowi ogromną wartość historyczną – jako miejsce pochówku wielu znanych osób, a także artystyczną – ze względu na cenne obiekty sztuki i architektury. ■

**Aleksandra
Akińczo / PAP**

■ Obchody 79 rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego Fot. EPA-ELTA

Maraton solidarności z więźniami politycznymi na Białorusi

Podczas maratonu solidarności z białoruskimi więźniami politycznymi prowadzonego w mediach społecznościowych zebrano ponad 574 tys. euro na pomoc więźniom politycznym i ich rodzinom.

Maraton solidarności z więźniami politycznymi i ich rodzinami prowadzony pod hasłem „Nam nie jest wszystko jedno!”, trwał w sobotę na kanale Youtube

przez 12 godzin. Wzięli w nim udział blogerzy, politycy, prominentni działacze kultury i sportu oraz obywatele. Zbiórka pieniędzy na pomoc dla więźniów politycznych i ich rodzin trwa dalej, bo Białorusini nie przestają wpłacać, poinformowała Bielsat TV, jeden ze współorganizatorów maratonu.

Wszystkie datki są przekazywane na jedno

konto, z którego zebrane środki będą rozdzielane między fundacje, inicjatywy i organizacje niosące pomoc więźniom politycznym i ich bliskim. Ich dystrybucja będzie monitorowana przez specjalnie powołaną radę nadzorczą, w skład której wchodzi przedstawiciele mediów organizujących maraton. ■

PAP

Z ogromnym smutkiem żegnamy

śp. Annę Aleksandrowicz,

wieloletnią, zasłużoną nauczycielkę języka polskiego, aktywną działaczkę polskiej społeczności na Wileńszczyźnie.

Wyrazy współczucia składamy **Rodzinie i Najbliższym.**

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

Wyrazy najgłębszego współczucia i żalu

MAŁGORZACIE ALEKSANDROWICZ

z powodu śmierci **Kochanej Babci**

składa Zespół Polskiego Teatru STUDIO w Wilnie z kierownik artystyczną Lilią Kiejzik

NIECH SPOCZYWA W POKOJU WIECZNYM.

Imieniny

1 sierpnia

Alfonsa, Antoniego, Dariusza, Franciszka, Jakuba, Krzysztofa, Olimpii, Pawła, Rudolfa, Sławostawa, Walentyny

2 sierpnia

Anny, Bartłomieja, Erasta, Grażyny, Hanny, Jacka, Joachima, Krystiana, Mirosława, Symeona, Teodora

Cytat dnia

„Nie ustawajmy w modlitwie za umęczoną Ukrainę, gdzie wojna niszczy wszystko, także zboże. To jest ciężka zniewaga dla Boga, bo zboże jest jego darem, by nakarmić ludzkosć. Kieruję apel do moich braci, do władz Federacji Rosyjskiej o wznowienie inicjatywy czarnomorskiej, by zboże można było bezpiecznie transportować” – powiedział Papież Franciszek zwracając się do tysięcy wiernych przybyłych do Watykanu na południową modlitwę Anioł Pański

Liczba dnia

8 miejsce zajmuje Litwa w najnowszym rankingu paszportów, sporządzonym przez Henley & Partners. Litewski paszport umożliwia wjazd bez wizy do 184 państw

Wilno. Bezpieczne „domy” dla dzieci

W Wilnie otwarto dwie nowe jednostki Miejskiego Centrum Kryzysowego dla Dzieci, poinformowały w piątek 28 lipca władze miasta.

Będą one mogły przyjąć do ośmiorga dzieci, które zostały odebrane rodzicom lub opiekunom. Jednostki znajdują się na Zameczku i w Werkach.

„Zabranie od rodziców lub opiekunów i dotychczasowego środowiska, nawet jeśli jest ono niebezpieczne i szkodliwe, jest dla dziecka ogromnym stresem. (...) Od teraz dzieci będą umieszczane w przytulnym, rodzinnym środowisku, gdzie będą pod opieką specjalistów w tej dziedzinie, psychologów” — powiedziała Simona Bieliūnė, wicemer Wilna.

To pierwsza w kolejności instytucja, do której trafiają dzieci, gdy prawa rodzicielskie są tymczasowo ograniczone i nie mogą się nimi zająć bliscy krewni, osoby związane emocjonalnie lub dyżurni opiekunowie.

Dzieci są umieszczane w tym ośrodku na okres do trzech miesięcy. W tym czasie organ chroniący prawa dziecka decyduje o dalszej opiece nad dzieckiem: czy zwrócić dziecko rodzicom, czy znaleźć opiekunów dla dziecka, czy też nałożyć nadzór kuratora.

Koszt nabycia centrów dla samorządu wyniósł około 694 tys. euro.

Ponad 71 proc. dzieci zabranych z niebezpiecznego środowiska zo-

staje umieszczonych u krewnych lub znajomych. Niektóre są przyjmowane przez tymczasowych opiekunów zastępczych. Według Nadeždy Buinickienė, dyrektor wydziału usług socjalnych, dwie nowe jednostki będą miały wystarczającą liczbę tymczasowych miejsc opieki dla wszystkich potrzebujących dzieci.

Do tej pory dzieci kwaterowane były w większych pomieszczeniach, które mogły pomieścić do 20 dzieci jednocześnie.

Mniej ziół przez suszę. Mogą wzrosnąć ceny leków

Tegoroczna susza wpłynęła negatywnie na zbieranie i przetwarzanie ziół, spowodowała mniejszą ich dostępność do produkcji leków i herbat, co może skutkować wzrostem cen. Coraz mniej osób zbiera zioła na swoich łąkach, a na Litwie niewiele gospodarstw je uprawia. Firma „Švenčionių vaistažolės” odczuwa spadek eksportu o jedną piątą, a sprzedaż na Litwie także maleje, głównie z powodu mniejszego zainteresowania herbatami. Niekorzystnie wpływa również polityka Ministerstwa Rolnictwa dotycząca koszenia użytków zielonych. Ceny ziół na rynku europejskim są podobne. Ludność jest coraz bardziej zainteresowana medycyną naturalną i preferuje mniej przetworzone herbaty ziołowe i zioła zbierane ręcznie.

Rzeczniczka równych szans: dyskryminujący bilet rodzinny

Rzeczniczka ds. równych szans, Birutė Sabatauskaitė, ostrzegła organizatorów festiwalu Mėnuo Juodaragis o ograniczeniach w zakupie biletów rodzinnych. Zdaniem niej, taki bilet dyskryminuje ze względu na status społeczny i różne typy rodziny. Bilet rodzinny jest przeznaczony tylko dla jednego „rodzaju” rodziny, co wyklucza inne więzi i formy rodzinne. Organizatorzy zapewniają, że dotyczy on młodych rodzin z dziećmi poniżej 12 lat, ale według rzecznika niektóre wyjaśnienia nie są publicznie opublikowane. Przy zakupie biletów należy podać dokumenty o uprawnieniach opiekuna, a więc z biletu nie skorzystają na przykład dziadkowie z wnuczkami. Zaapelowała, aby zasady sprzedaży biletów były spójne i nie dyskryminowały klientów. Festiwal Mėnuo Juodaragis odbędzie się w dniach 24-27 sierpnia w Jeziorosach (lit. Zarasai).

Meilutytė zdobywa złoto i bije kolejny rekord

Rūta Meilutytė zdobywa złoty medal w finale 50 m stylem klasycznym i bije rekord świata.

Litewska pływaczka pokonała dystans w 29,16 sekundy na Mistrzostwach Świata w Pływaniu w Japonii.

26-letnia Litwinka zdobyła również złoto w finale 100 metrów stylem klasycznym na Mistrzostwach Świata we wtorek 25 lipca, który był dwukrotnie dłuższy.

Pływaczka pokonała dystans w 1 min. 4,62 sekundy.

Mieszkanca star. turgielskiego obchodziła 103. urodziny

Stefania Gierasimowicz, mieszkająca w Michnowie w starostwie turgielskim 19 lipca świętowała 103. urodziny. Z tej okazji przyjęła delegację samorządu rejonu solecznickiego, która złożyła mieszkańce życzenia. Dom seniorki odwiedzili wicemercer rejonu solecznickiego Waldemar Sliżewski, zastępca kierownika wydziału opieki społecznej i ochrony zdrowia Halina Rogoża oraz starosta starostwa turgielskiego Edward Tyszkiewicz. Pani Stefania jest żwawa, chodzi na spacerzy wsparta na lasce i nierzadko można zobaczyć ją modlącą się pod krzyżem. Kobieta wspominała wizytę z poprzedniego roku. — Pamiętam, że byliście w zeszłym roku i cały czas się zastanawiałam, czy znów przyjdziecie. Dziękuję, że nie zapomnieliście o starszej kobiecie. Nie liczę już lat, jest ich wiele. Czuję się dobrze. Ale mój słuch już nie jest taki sam, słabo słyszę i moje oczy łzawią. Ale modlitwa towarzyszy mi codziennie. Modlę się za moich bliskich, codziennie idę pod krzyż, bo do kościoła trudno już mi dojść — opowiadała gościom pani Stefania. Stefania Gierasimowicz urodziła się w 1920 roku.

Polska pomogła ocieplić polską szkołę w Turgielach

Zakończono ocieplanie części dachu Gimnazjum im. Pawła Ksawerego Brzostowskiego w Turgielach. Koszt remontu wyniósł ok. 100 tys. euro, z czego 60 proc. (ok. 60 tys. euro) sfinansowało polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, a 40 proc. (ok. 40 tys. euro) samorząd rejonu solecznickiego.

Kontynuacja projektu planowana jest na rok 2024, kiedy to ocieplona zostanie pozostała część dachu budynku.

Zboża na Litwie po suszy. Ilość podobna, ale jakość gorsza

Prognozuje się, że tegoroczne zbiory zbóż na Litwie będą podobne do ubiegłorocznych, jednak jakość będzie niższa ze względu na ograniczenie nawozów z powodu wysokich kosztów. Spodziewane deszcze mogą spowolnić zbiory, a niektóre obszary mogą być nadal trudne do stania prognoz.

Julius Vaitekūnas, szef oddziału Związku Rolników w Janiszkach, mówi, że ci rolnicy, którzy przestrzegali programów agrotechnicznych, będą mieli w tym roku zbiory tak dobre, jak w ubiegłym roku. Dotyczy to zarówno pszenicy ozimej, jęczmienia ozimego i rzepaku. Jedynie zbiory pszenicy letniej są trudniejsze do przewidzenia.

Polit-awantura w Rosienach: lekarze grożą odejściem

Mer Rosien, Arvydas Nekrošius, spotka się z lekarzami rozważającymi odejście z pracy w związku z wątpliwościami dotyczącymi konkursu na dyrektora szpitala. Z kolei minister zdrowia wezwał do wstrzymania konkursu. Mer szuka konsensusu w tej sprawie, ale niektórzy lekarze złożyli wypowiedzenia. Sprawa stała się upolityczniona, co zaniepokoiło lekarzy. Samorząd ogłosił konkurs na zarządzanie szpitalem, a w którym bierze udział pięciu kandydatów. Arvydas Nekrošius zasugerował obserwację konkursu przez przedstawicieli organizacji medycznych.

Dzieci w rej. kłajpedzkim znalazły narkotyki na plaży

Dwoje dzieci bawiących się w piasku nad morzem w miejscowości Karklė w rejonie kłajpedzkim znalazło pojemnik prawdopodobnie z substancjami odurzającymi, donosi policja. Pojemnik z 40 paczkami w środku został odkryty przez dziecko urodzone w 2014 roku podczas zabawy z innym nieletnim urodzonym w 2012 roku na plaży w o godzinie 18:25 w niedzielę 30 lipca. Podejrzewa się, że w paczkach znajdowały się substancje odurzające.

28-latek bił 62-latkę. Miał 5,85 promila

Policja ustaliła, że mężczyzna podejrzany o stosowanie przemocy w niedzielę 30 lipca w rejonie malackim był pijany, miał 5,85 promila alkoholu.

Według policji, w niedzielę wieczorem, około godziny 18:15, w starostwie Luokesy, pijany 28-letni mężczyzna (ze stężeniem alkoholu 5,85 promila) dopuścił się przemocy wobec 62-letniej kobiety.

Wszczęto dochodzenie procesowe, mężczyzna został zatrzymany i przewieziony do aresztu Komendy Głównej Policji w okręgu poniewieskim.

Nausėda ufa Anušauskowi, ale czeka na ocenę prokuratury

Prezydent Gitanas Nausėda wzywa do oceny przez Prokuraturę Generalną zachowania ministra obrony narodowej, Arvydasa Anušauskasa, w związku z upublicznieniem informacji o zakupie czołgów. Mimo to widzi możliwość dalszej współpracy z ministrem. Anušauskas spotkał się z krytyką za ujawnienie informacji po posiedzeniu Rady Obrony Państwa. Prezydent podkreśla, że decyzje w sprawach obronności powinny być podejmowane w instytucjach, a nie „w mediach społecznościowych czy na Facebookach”. Prokuratura ma ocenić, czy minister ujawnił informacje objęte utajnieniem. Ministerstwo Obrony Narodowej zapewnia, że przekazane mediom informacje nie były tajne.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, vrsa.lt, salcininkai.lt, vilnius.lt, inf.wt.;
Fot. ELTA, vilnius.lt, opr. A.K.;
Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:
a.klonowski@kurierwilenski.lt

32. rocznica masakry w Miednikach – winni wciąż nieukarani

Honorata Adamowicz

– To jedno z najważniejszych wydarzeń litewskiej państwowości. Zabezpieczenie granicy było wówczas szczególnie ważną misją. Granicy strzegły potomkowie zesłańców, przedstawiciele związku strzeleckiego, ludzie patriotyczni. Wykonywali swój obowiązek ze zrozumieniem niebezpieczeństwa, rozumiejąc ryzyko i byli gotowi do słownie bronić państwa litewskiego gołymi rękoma – powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” przewodnicząca Sejmu Litwy, Viktorija Čmilytė-Nielsen.

MASAKRA W MIEDNIKACH PRZESTĘPSTWO PRZECIWKO LUDZKOŚCI

Masakrę w Miednikach uznano za przestępstwo przeciwko ludzkości, które nie ma terminu przedawnienia. Wciąż jednak nie udaje się ukarać winnych. Karę poniósł tylko jeden sprawca zbrodni, łotewski obywatel Konstantin Michailov. Litewski sąd skazał byłego funkcjonariusza OMON na dożywocie. Pozostali zostali skazani zaocznie.

– Ale jak widzimy, dziś jest to dla nas lekcja, jak ważne jest, abyśmy byli przygotowani do obrony naszego państwa. Dziś dokładnie to samo już nieistniejące imperium wciąż jest na wyciągnięcie ręki, stoi u naszego progu. To też powinno być dla nas inspiracją i lekcją, żebyśmy byli gotowi dziś bronić naszego państwa – podkreśla Viktorija Čmilytė-Nielsen.

AKT TERRORU W MIEDNIKACH KONWULSJĄ AGONII ZSRR

„32 lata temu młode państwo litewskie doświadczyło kolejnego ataku terrorystycznego (...) przegrzającego, upadającego i dlatego szalejącego imperium zła. Akt terroru w Miednikach był konwulsją agonii Związku Radzieckiego.

Ci, którzy planowali ten atak, jak i sprawcy masakry, nie zastraszyli Litwinów ani nie zmusili ich do posłuszeństwa wobec woli okupantów, a wręcz przeciwnie – inspirowali jeszcze więcej odwagi, mobilizowali jeszcze bardziej do wzmocnienia instytucji państwowych” – powiedział prezydent Gitanas Nausėda w poniedziałkowym przemówieniu w Miednikach, uczestnicząc w obchodach upamiętniających masakrę.

MASAKRA W MIEDNIKACH EPIZOD WOJNY W UKRAINIE

W wydanym oświadczeniu prasowym premier Ingrida Šimonytė

nazwała masakrę w Miednikach jednym z epizodów wojny, którą Rosja prowadzi dziś w Ukrainie.

„Dziś ofiara obrońców Miednik nabiera nowego znaczenia. Był to epizod tej samej wojny, która dziś goreje na Ukrainie. Niestety, bardzo często wolność i siła państwa rosną na glebie podlanej krwią bohaterów. Agresor musi zostać zatrzymany i pokonany na Ukrainie, jeśli chcemy zapobiec krwawym tragediom na Litwie” – czytamy w rządowym komunikacie prasowym. ■

TVP
WILNO

Uroczystości upamiętniające 32. rocznicę masakry w Miednikach, jednego z najbardziej krwawych wydarzeń w historii odradzającej się Litwy

Fot. Eitvydas Kinaitis, lrp.lt

31 lipca na Litwie przypada 32. rocznica ataku na funkcjonariuszy straży granicznej na granicy litewsko-białoruskiej, na posterunku w Miednikach. Wtedy to we wczesnych godzinach rannych w 1991 r., bandyci z radzieckiego pułku milicji specjalnego przeznaczenia OMON (Oddział Mobilny Specjalnego Przeznaczenia) z siedzibą w Rydze zastrzelili litewskich funkcjonariuszy. W ataku OMON-u zginęło siedmiu funkcjonariuszy służby celnej, policji i straży granicznej, a jeden został poważnie ranny. Zginęli: Mindaugas Balavakas, Algimantas Juozakas, Juozas Janonis, Algirdas Kazlauskas, Antanas Musteikis, Stanislovas Orłavičius i Ričardas Rabavičius. Jedynym ocalałym był Tomas Šernas, celnik, który został poważnie ranny.

Dzień Pamięci o Holokauście Romów na Litwie

Honorata Adamowicz

Co roku 2 sierpnia obchodzony jest Europejski Dzień Pamięci o Holokauście Romów. Tego dnia w 1944 r. w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau w Polsce zlikwidowano obóz koncentracyjny romski, zginęło wówczas około 3 tys. więzionych tam osób pochodzenia romskiego. Na Litwie dzień ten obchodzony jest od 2004 r. a Sejm dodał ten dzień do listy dni pamięci w 2019 r.

NA LITWIE MIESZKA 2 251 ROMÓW

„Obecnie na Litwie mieszka 2 251 Romów. 2 sierpnia jest ważną datą na całym świecie, Litwa również nie zapomina o tej dacie. O tym dniu nie wolno zapominać. Część Romów wywiezionych z Litwy przetrzymywano w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau, gdzie 2 sierpnia 1944 r. zniszczono romski obóz i zabito około 3 000 uwięzionych tam Romów. Data ta obchodzona jest jako międzynarodowy dzień ludobójstwa Romów. Szacuje się, że z 947 500 Romów, którzy żyli w Europie przed wojną, w latach 1939–1945 zginęło od 250 000 do 500 000” – napisano w nadesłanym oświadczeniu „Kurierowi Wileńskiemu” z Departamentu Mniejszości Narodowych Republiki Litewskiej.

Druga wojna światowa i ludobójstwo Romów, które podczas niej miało miejsce, wyrządziły wielkie szkody Romom mieszkającym na Litwie i pozostawiły bolesne ślady w ich pamięci. W 1942 r., kiedy na Litwie okupowanej przez nazistowskie Niemcy rozpoczęły się masowe aresztowania Romów, więźniowie pochodzenia romskiego byli wywożeni do obozów koncentracyjnych oraz do Niemiec i Francji do pracy. W sumie około tysiąca Romów zostało deportowanych z Litwy, większość z nich wróciła na Litwę.

ROMOWIE MORDOWANI NA TERYTORIUM LITWY

„Romowie byli mordowani również na terytorium Litwy. Więk-

Co roku 2 sierpnia obchodzony jest Europejski Dzień Pamięci o Holokauście Romów **Fot. Marian Paluszkiewicz**

szość Romów została rozstrzelana w Prawieniszkach, wielu było zabitych niedaleko Święcian, w rejonie sołecznickim. W dokumentach znaleziono dowody na to, że tabor romski został zniszczony w Wilnie, w rejonie Kirtimai, a dokładna liczba ofiar śmiertelnych nie jest określona. Podczas okupacji nazistowskich Niemiec na Litwie zginęło co najmniej 500 Romów” – napisano w oświadczeniu.

PRZEŚLADOWANIA I ZAGŁADY ROMÓW PRZYBIERAŁY RÓŻNE FORMY

Podczas II wojny światowej w nazistowskich Niemczech i na okupowanych przez nich terytoriach prześladowania i zagłady Romów przybierały różne formy. Romowie,

którzy mieszkali w Europie Zachodniej, zwykle znajdowali się w obozach koncentracyjnych. W krajach bałkańskich i republikach Związku Radzieckiego strzelały do nich oddziały kolaborantów składające się z lokalnych mieszkańców.

W obozach koncentracyjnych Romowie byli zobowiązani do noszenia brązowego odwróconego trójkąta, czasami litery Z (od niemieckiego słowa Zigeuner, Cygan). Największym miejscem masowej zagłady Romów był obóz koncentracyjny Auschwitz. W obozach z Romami przeprowadzono okrutne eksperymenty medyczne czy przymusową sterylizację.

TVP
WILNO

Oficjalne obchody Dnia Pamięci o Zagładzie Romów

Ceremonia uczczenia zamordowanych w Ponarach Romów rozpocznie się 2 sierpnia, w środę, w samo południe. Uroczystości upamiętniające odbędą się pod pomnikiem w Ponarach, gdzie ksiądz Ričardas Doveika pobłogosławi koło powozu symbolizujące narodowość romską, a fragment z książki „Jestem Karolis” odczyta aktor Marius Jampolskis.

O godz. 14.00 w Sali Wielkiej Biblioteki im. Adama Mickiewicza (ul. Trocka 10, II piętro) zostanie otwarta wystawa „Znani Romowie”. Wystawa zaprezentuje światowej sławy Romów i osobno wyróżnionych Romów z krajów bałtyckich – Litwy, Łotwy i Estonii. Goście z Rygi i Tallina zaprezentują Romów ze swojego kraju.

Czy przesmyk Suwalski jest dużym problemem dla NATO?

Wagnerowcy oraz Przesmyk Suwalski ponownie znaleźli się w centrum uwagi. Ekspert w dziedzinie bezpieczeństwa i wojskowości Egidijus Papečkys uważa, że ten skrawek ziemi oddzielający Białoruś od Rosji może być celem ataku, ale nie jest to duży problem dla NATO.

Antoni Radczenko

Przed kilkoma dniami pojawiła się informacja, że ok. stu wagnerowców przemieszcza się w stronę Przesmyku Suwalskiego. W przestrzeni publicznej pojawiła się informacja, że mogą być wykorzystani do prowokacji przeciwko Polsce lub Litwy. Historyk wojskowości i ekspert ds. bezpieczeństwa Egidijus Papečkys na razie nie dostrzega dużego zagrożenia dla naszych krajów. – Moim zdaniem ta „setka” to są instruktorzy, którzy przybyli na poligony, aby przeprowadzić krótkie ćwiczenia dla białoruskich żołnierzy oraz przedstawicieli struktur represyjnych. Czy mogą być wykorzystani przeciwko państwom NATO? Teoretycznie tak. Zresztą takie prowokacje były możliwe również wcześniej. Dla tego typu działań niepotrzebne są liczne i dobrze przeszkolone grupy wojskowe. Wszystko zależy od woli politycznej nieprzyjaciół nam krajów. Tym niemniej, polityka odstraszenia NATO nie zostawia żadnej przestrzeni dla tego typu zachowań. Tak naprawdę NATO robi wszystko w sposób odpowiedzialny, aby do takich prowokacji nie doszło – powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” rozmówca.

REAKCJA POLSKI

Mateusz Morawiecki, odwiedzając w sobotę należące do Polskiej Grupy Zbrojeniowej Zakłady Mechaniczne Bumar-Łabędy, poinformował, że od kilku lat reżim Łukaszenki próbuje destabilizować sytuację na granicy polsko-białoruskiej. Zdaniem szefa polskiego rządu sytuacja na granicy jeszcze bardziej skomplikowała

Strona litewska nie wyklucza, że wagnerowcy mogą być wykorzystani do prowokacji na granicy

Przed kilkoma dniami pojawiła się informacja, że ok. stu wagnerowców przemieszcza się w stronę Przesmyku Suwalskiego. W przestrzeni publicznej pojawiła się informacja, że mogą być wykorzystani do prowokacji przeciwko Polsce lub Litwy

się, gdy do sąsiedniego kraju przybyli najemnicy z Grupy Wagnera. „Mamy informację, że ponad stu najemników Grupy Wagnera przesunęło się w kierunku Przesmyku Suwalskiego niedaleko Grodna na Białorusi. Na pewno jest to krok w kierunku dalszego ataku hybry-

dowego na polskie terytorium” – oświadczył premier, którego zdaniem najemnicy przebrani za białoruskich pograniczników będą pomagali migrantom nielegalnie przekraczać granicę. Nie wykluczył też możliwości, że przebrani za migrantów będą próbowali przedostać się na terytorium Polski.

Kilka dni wcześniej minister obrony RP Mariusz Błaszczak, wizytując polskie jednostki wojskowe stacjonujące we wschodniej części Polski, oświadczył, że zostały przesunięte kolejne oddziały ku granicy z Białorusią. Celem tej akcji jest odstraszenie potencjalnych agresorów od prób prowokacji na granicy. „Robimy wszystko, by odstrząsnąć agresora.

8.>>

Dlatego Wojsko Polskie jest obecne na wschodzie naszego kraju, dlatego na wschodzie Polski powstają nowe jednostki. Wszystko po to, by Rosja nie zdecydowała się na wkroczenie do Polski.

To właśnie doktryna odstraszenia, którą konsekwentnie realizujemy” – oświadczył szef polskiego resortu obrony.

REAKCJA LITWY

W sprawie zagrożenia ze strony wagnerowców wypowiedział się również prezydent Litwy, którego zdaniem rosyjscy najemnicy rozmieszczeni na Białorusi stanowią zagrożenie dla naszego kraju. „Nawet jeśli główne scenariusze są inne lub jeśli chcą, abyśmy wierzyli, że wagnerowcy zostaną skierowani do Afryki lub innych miejsc, to z pewnością jest to zbyt duża pokusa, aby nie wykorzystać obecności tutaj, blisko naszej granicy, do różnych prowokacji. Dlatego uważam, że zagrożenie jest poważne” – oświadczył w poniedziałek Gitanas Nausėda. Wcześniej wiceminister spraw wewnętrznych Arnoldas Abramavičius poinformował, że jeśli sytuacja na granicy z Białorusią mocno się skomplikuje i dojdzie do poważnych incydentów, to wówczas Polska, Litwa oraz Łotwa są gotowe do całkowitego zamknięcia granicy z tym krajem.

„Mamy informację, że ponad stu najemników Grupy Wagnera przesunęło się w kierunku Przesmyku Suwalskiego niedaleko Grodna na Białorusi. Na pewno jest to krok w kierunku dalszego ataku hybrydowego na polskie terytorium” – oświadczył premier Mateusz Morawiecki, którego zdaniem najemnicy przebrani za białoruskich pograniczników będą pomagali migrantom nielegalnie przekraczać granicę.

„Taka możliwość istnieje. Pytanie, jak daleko posunie się reżim w Białorusi, który oczywiście wszystko uzgadnia z Rosją” – podkreślił polityk.

NAPIĘCIE ROŚNIE

Przesmyk Suwalski, czyli terytorium leżące wzdłuż polsko-litewskiej granicy i oddzielające Białorus od obwodu kaliningradzkiego, ze względu na swe położenie jest nazywane jednym z najbardziej zapalnych punktów na mapie NATO.

– Przesmyk Suwalski, pod względem operacyjnym, jest takim miejscem, które potrzebuje zwyczajnie więcej uwagi. Po prostu, musi być wciągnięte do planowania obronnego, bo jest czymś oczywistym, że jest to ten fragment terytorium, który faktycznie potencjalny agresor może przeciąć terytorium NATO. Sytuacja w tej kwestii z pewnością polepszyła się. Zwłaszcza po wileńskim szczycie, ale już wcześniej podjęto różne działania. W jednym z wywiadów głównodowodzący litewskiego wojska powiedział, że o swym bezpieczeństwie musimy myśleć nie tylko my, ale również agresor. To oznacza, że gdyby doszło do ataku na Przesmyk Suwalski, to NATO nie byłoby tym przysłowiowym workiem do bicia. Obrona nie polega na tym, że stoisz w miejscu

i próbujesz się obronić. Są również działania odwetowe. Jak już wspominałem, to może być celem ataku, ale mając odpowiednie siły wojskowe na miejscu oraz odpowiednie plany obronne, to sam Przesmyk Suwalski nie jest dużym problemem – oświadczył w rozmowie z naszym dziennikiem Egidijus Papečkys.

Zdaniem rozmówcy NATO kontroluje sytuację, ale to nie oznacza, że można spocząć na laurach. – Jestem przekonany, że kierownictwo NATO poświęca wystarczająco dużo uwagi tej kwestii. Ufam racjonalizmowi i efektywności Sojuszu, kiedy planuje, jak mają być rozdysponowane odpowiednie zasoby wojskowe. Tym bardziej, kiedy rośnie napięcie. W trakcie wojny to jest czymś naturalnym. Kiedy siły potencjalnego wroga się rozwijają, to nie możemy powiedzieć, że zrobiliśmy wszystko dla własnego bezpieczeństwa. Musimy konsekwentnie zwiększać swoją sprawność obronną i ciągle musimy być gotowi na ewentualną agresję. Trzeba też pamiętać, że NATO nie jest sojuszem agresywnym. Nie ma żadnych terytorialnych pretensji wobec swoich sąsiadów. Odwrotnie, to niektórzy nieprzyjacielscy sąsiedzi mówią, że mogą zająć któryś z krajów NATO w ciągu 60 godzin lub w ciągu innego, krótkiego terminu – dodał ekspert. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

■ Mateusz Morawiecki poinformował, że od kilku lat reżim Łukaszenki próbuje destabilizować sytuację na granicy polsko-białoruskiej

Coraz więcej emigrantów decyduje się na powrót na Litwę

Już trzeci rok z rzędu więcej mieszkańców Litwy wraca do kraju niż wyjeżdża. W 2022 r. wróciło o 13 proc. więcej obywateli niż wyjechało.

Justyna Giedrojć

Z Wielkiej Brytanii wróciło 5 684 osób, zaś wyjechało o połowę mniej – 2 783. Podobnie jest w przypadku Irlandii: wróciły 1 142 osoby, wyjechało – 669.

Według sondażu przeprowadzonego przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM) wynika, że ludzie decydują się na powrót do kraju z wielu powodów. Wśród najczęściej wymienianych są: niezadowolająca jakość usług zdrowotnych, tęsknota za domem, rodziną i przyjaciółmi, kulturą i językiem ojczystym, chęć, by dzieci mogły poznać swoją ojczyznę, uświadomienie tego, że za granicą nie zawsze udaje się szybko i łatwo dorobić fortuny.

WYNAGRODZENIA ZA GRANICĄ JUŻ NIE SĄ TAK ATRAKCYJNE

Eksperti zaznaczają także, że minęły już czasy, kiedy wynagrodzenia na Litwie były nieporównywalnie niższe do zachodnich.

– Ostatnio coraz więcej osób wraca dlatego, że wynagrodzenia za granicą już nie są tak atrakcyjne w porównaniu z krajowymi jak przed kilku czy kilkunastu laty. Obecnie litewska gospodarka rozwija się w stabilnym tempie, zarobki rosną zaś firmy potrzebują pracowników. Jednak, jak wynika z przeprowadzonych badań, to nie wskaźniki ekonomiczne, ale przede wszystkim czynniki takie jak: więzi rodzinne, przyjaciele, język ojczysty czy tradycyjne święta są głównymi motywatorami powrotu naszych obywateli mieszkających za granicą. Po powrocie z zagranicy stwierdzają, że lepiej tu wychowywać dzieci, urlop macierzyński jest tu znacznie dłuższy niż np. w Stanach Zjednoczonych, gdzie trwa sześć tygodni i nie są wypłacane żadne świadczenia – mówi Edyta Urbanowicz, szefowa projektu „Renkuosi Lietuvą” („Wybieram Litwę”).

Eksperti zaznaczają, że minęły już czasy, kiedy wynagrodzenia na Litwie były nieporównywalnie niższe do zachodnich **Fot. Marian Paluszkiewicz**

PŁACE ROSNĄ SZYBCIEJ NIŻ W INNYCH KRAJACH

Litwa nie tylko rozwija się społecznie i kulturalnie, ale osiąga też stosunkowo wysoki poziom dochodów i jakości życia.

– Na Litwie płace rosną szybciej niż w wielu innych krajach Europy Zachodniej. Porównując zarobki i ich realną wartość na Litwie i za granicą, w wielu przypadkach praca na obczyźnie nie jest już opłacalna. Dlatego wiele osób, które zdecydowały się na emigrację zarobkową, wraca do kraju. Są też inne powody, takie jak na przykład pandemia COVID-19 czy brexit, który stał się powodem powrotu wielu naszych obywateli z Wielkiej Brytanii – mówi Edyta Urbanowicz.

SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ

Ważnym czynnikiem, który zachęca ludzi do powrotu, jest system opieki zdrowotnej, który na Litwie jest w miarę dostępny dla wszystkich grup ludności. Inaczej sytuacja wygląda na przykład w Wielkiej Bry-

tanii, gdzie jakość usługi medycznej w wielkiej mierze zależy od wysokości dochodów.

POMOC W KWESTII POWROTU

Od kilku lat najwięcej obywateli Litwy wraca z Wielkiej Brytanii, Norwegii i Niemiec.

– W ubiegłym roku z krajów skandynawskich wróciło ponad 2,5 tys. osób. 10 lat temu istniała duża przepaść między wynagrodzeniami na Litwie i w krajach skandynawskich. Teraz ta różnica zmniejsza się. W ubiegłym roku przeciętne wynagrodzenie na Litwie wzrosło o około 13 proc., podczas gdy dla przykładu w Danii zaledwie o 2–4 proc. Takie czynniki zachęcają wielu ludzi do powrotu – tłumaczy szefowa projektu „Renkuosi Lietuvą”.

Zaznacza, że zespół „Renkuosi Lietuvą” gotowy jest pomóc rodzinom wyjaśnić wszelkie pytania, które związane są z powrotem oraz zapewnić łatwy dostęp do potrzebnych informacji dla osób planujących powrót. ■

Planujący remonty muszą uzbroić się w cierpliwość – na dobrych majstrów trzeba długo czekać

Aleksander Borowik

Mieszkańcy Litwy, w strachu przed jeszcze większymi podwyżkami cen, aktywnie remontują swoje domy, zaciągając nawet kredyty. Ile kosztowałby remont domu przy obecnych cenach i jak długo trzeba czekać w kolejce do fachowców?

Planując remont domu, należy przyrzeć się, ile się planuje nowych materiałów, które stanowią 60-70 proc. wartości naprawy. Reszta to płace i koszty transportu. Jeśli zamierzacie zrobić tylko prace wykończeniowe, to ceny są wyższe niż w przypadku zmiany ogólnobudowlanej. Wpływ ceny materiałów na łączną wartość szacunkową byłby mniejszy.

MAJĄ DUŻO PRACY

W Skandynawii i w Europie Środkowej spadają zamówienia, a na Litwie radość, że ceny usług ulegną zmianie po nowym roku. Litewscy budowniczowie będą mogli dokonać korekty cen dopiero w przyszłym roku, ponieważ w tym roku mają dość pracy. To, jak długo trzeba czekać w kolejce do majstrów, zależy od tego, jakie są planowane prace.

PÓŁ ROKU I DŁUŻEJ

Sezonowość jest bardzo mocno odczuwalna w litewskim sektorze budowlanym, dlatego zwykle miesiące wrzesień-październik są bardzo pracowite dla budowniczych. Chcą „zamknąć” obiekty przed nadejściem zimy. Rok pracy dla budowniczych to wrzesień, październik, a mobilizują się już pod koniec sierpnia i właściwie nie ma co szukać budowniczych we wrześniu czy październiku, bo

Stary chwyt majstrów – a wiem to z własnego doświadczenia, nabierać jak najwięcej zamówień. A żeby klienci nie uciekli, stosują obietniczki weekendowe. „W sobotę, a nawet – w niedzielę, będziemy pracować!”

Wrzesień-październik są bardzo pracowite dla budowniczych **Fot. Youtube** to szczyt, kiedy budowniczowie są bardzo zajęci i mają dużo pracy.

W takim czasie mogą podnosić ceny. Korekty cen zwykle idą w parze ze spadkiem objętości pracy. Chociaż płace w budownictwie rosną na Litwie od kilku miesięcy, to nie ma wątpliwości, że albo wzrost płac się ustabilizuje albo spadnie. Materiały budowlane też nie są tanie. ■

Planując remont domu, należy przyrzeć się, ile się planuje nowych materiałów, które stanowią 60-70 proc. wartości naprawy. Reszta to płace i koszty transportu. Wpływ ceny materiałów na łączną wartość szacunkową byłby mniejszy.

Hamulce cenowe

Energia, koszty transportu, wartość sprzętu i wysokość amortyzacji nie pozwalają producentom materiałów budowlanych na obniżenie cen.

Koszty remontów różnią się w regionach i miastach. Na prowincji są znacznie niższe i dla nikogo nie jest tajemnicą, że tam nadal panuje duża tolerancja dla nielegalnej pracy.

Można też zaobserwować, że obecnie większość wykończeniowców pracuje w nowo budowanych mieszkaniach. W starych robione są remonty, ale nie na taką skalę.

Powstaną filmy o powstaniu styczniowym na Litwie i Łotwie

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. J. Olszewskiego rozpoczęła realizację serii krótkich filmów dokumentalnych poświęconych 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego.

Ilona Lewandowska

W ubiegłym tygodniu ekipa, która realizuje film, odwiedziła Wileńszczyznę.

– W 2023 r. przypada 160. rocznica wybuchu powstania styczniowego. Był to niezwykle wielki akt odwagi przeciwko zaborcy rosyjskiemu. Pamięć o powstaniu trwa do dzisiaj, w okresie II RP, po odzyskaniu niepodległości przez państwo polskie, uczestnicy powstania byli bardzo poważani i traktowani z honorami mimo sędziwego wieku. Powstanie styczniowe objęło swym zakresem ziemie zaboru rosyjskiego i było skierowane przeciwko imperium rosyjskiemu. Był to wielki zryw narodu polskiego, za który przyszło zapłacić społeczeństwu bardzo wysoką cenę, m.in. poprzez zesłania na Syberię – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” dr Tomasz Roguski, historyk i kierownik produkcji filmu, który w Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. J. Olszewskiego odpowiedzialny jest m.in. za projekty popularyzujące historię.

Celem filmów będzie upamiętnienie i przekazanie informacji o miejscach związanych z powstaniem jak i bohaterów biorących w nim udział. – Chcemy pokazać również pamięć o tych wydarzeniach, bo mimo upływu czasu, pamięć o bohaterach trwa. Uważam, że jest to niezwykle ważne, aby w 2023 r. przypomnieć o bohaterskiej walce nie tylko narodu

polskiego, ale również sąsiednich narodów przeciw okupantowi, pokazać niezłomność i wiarę w walkę o własne państwo, zwłaszcza, że obecnie może być to o wiele bardziej czytelne ze względu na analogię do dzisiejszych czasów, gdy Ukraina broni się przed rosyjską agresją – mówi przedstawiciel fundacji.

13.>>

12.>>

– Otrzymałam propozycję reżyserii cyklu krótkometrażowych filmów dokumentalnych dotyczących powstania styczniowego na terenie Litwy i dołączyłam do ekipy filmowej Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. J. Olszewskiego jako reżyser, we współpracy z Sebastianem Zielonką, z którym miałam okazję realizować już inne projekty. Muszę przyznać, że bardzo zaskoczyło mnie, jak czasem trudno dostępne miejsca odwiedzaliśmy. Zupełnie nie spodziewałam się, że pomniki poświęcone powstaniu będą znajdować się w lasach, na polach, z dala od miejsc zamieszkania. Jednocześnie, kiedy zobaczyłam te miejsca, wiele zrozumiałam. Puszcza Rudnicka jest rzeczywiście wyjątkowa, pełna grobów żołnierzy z różnych okresów. Ta puszcza dawała im schronienie, karmiła ich, wreszcie przyjęła ich na zawsze – mówi Magdalena Juszczyk, reżyserka.

Realizatorzy filmów odwiedzili m.in. okolice wsi Mamowo, Inklaryszki, Połuknie i oczywiście Cmentarz na Rossie. Spotykali się także z mieszkańcami Wileńszczyzny. O miejscach związanych z powstaniem styczniowym i jego bohaterami opowiadali: Irena Mikulewicz, Krystyna Sławińska, Renata Krasowska, Bożena Bieleni-

nik, Tomasz Bożerocki, Waldemar Szełkowski i Dariusz Żybort.

– Te spotkania i rozmowy wywarły na mnie ogromne wrażenie. Dziękuję bardzo wszystkim ludziom, których spotkaliśmy po drodze, za okazane serce i poświęcony czas. Te rozmowy zostaną ze mną na długo. Bardzo ważna była dla mnie również wizyta na Rossie, gdzie w kaplicy powstańców styczniowych widziałam barwy czterech narodów, które kiedyś wspólnie podjęły walkę z rosyjskim zaborcą. Niestety, dziś temat powstania stał się znów bardzo

aktualny. Tym bardziej cenię wysiłki, jakie mieszkańcy Wileńszczyzny podejmują, by ocalić od zapomnienia gdzieś w lasach krzyże, groby i miejsca pamięci – mówi Magdalena Juszczyk.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za Granicą 2023. ■

Zdjęcia z planu filmowego
Fot. Tomasz Pyrak

TVP
WILNO

Biblioteka-Muzeum im. Prezydenta V. Adamkusa – amerykańska tradycja na Litwie

Justyna Giedrojć

Biblioteka-Muzeum im. Prezydenta Valdas Adamkusa nie jest tradycyjną placówką muzealną. Jest to instytucja kulturalno-edukacyjna otwarta dla społeczności. Znajduje się w Kownie, mieście, w którym urodził się i wychowywał przyszły prezydent.

PLACÓWKA POWSTAŁA ZGODNIE Z ZAPOCZĄTKOWANĄ W USA TRADYCJĄ

Przychodzą tu zwiedzający, odbywają się konferencje, spotkania. Pomieszczenia są udostępniane dla potrzeb społeczności.

– Placówka ma na celu nie tylko ujawnienie okoliczności życia osobistego, działalności zawodowej i służby prezydenta Valdas Adamkusa jako głowy państwa, ale także pokazanie zbieżności między losami tej osobowości a historią państwa. Chcemy pokazać, jak dzieje naszego narodu, przełomy historyczne, odrodzenie narodowe, odzyskanie niepodległości i dążenia do jak najskuteczniejszego jej urzeczywistnienia odbijają się w życiu jednego człowieka – opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Birutė Garbaravičienė, dziennikarka, społeczniczka, prezeska zarządu Biblioteki-Muzeum.

Biblioteka Prezydencka znajduje się w budynku przy ul. Daukanto 25. Przed II wojną światową mieściło się tam Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

– Powstała zgodnie z zapoczątkowaną w USA tradycją zakładania miejsc pamięci byłych prezydentów w ich rodzinnych miastach, udostępniania publiczności dziedzictwa materialnego, dokumentacyjnego, archiwalnego związanego z osobą i działalnością przywódcy kraju.

Obecnie w Europie funkcjonują dwie tego rodzaju instytucje, obok kowieńskiej działa Biblioteka Václava Havla w Pradze – zaznacza rozmówczyni.

Valdas i Alma Adamkusowie razem przeżyli ponad 70 lat
Fot. Džoja Gunda Barysaitė

WKŁAD ALMY ADAMKIENĖ

Inicjatorami powstania instytucji są Uniwersytet Witolda Wielkiego, Samorząd Miasta Kowna oraz prezydent Valdas Adamkus. Ogromny wkład w założenie placówki włożyła też małżonka prezydenta Alma Adamkienė (1927–2023).

– Zawsze była obok swego męża, wspierała go aż do końca życia. Zakładając Bibliotekę Prezydencką wielokrotnie spotykałyśmy się z panią Almą, naradzałyśmy się, jakie ma być muzeum. To była niezwykle silna osobowość, cechowała ją wewnętrzna, powiedziałabym – wrodzona arystokratyczność, skromność, elegancja, szlachetność. Jej ogromnym dokonaniem był mecenat oraz pomoc dla dzieci, osób chorych. Wyciągała rękę pomocy dla każdego, zaś pomoc ta płynęła od serca – wspomina Birutė Garbaravičienė.

ZAUROCZYŁA SVOJĄ OSOBOWOŚCIĄ

Czesław Okińczyc, sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy, ambasador, członek Rady Uniwersytetu Wileńskiego, mecenas i założyciel Radia Znad Wilii wspomina, jak Alma Adamkienė od razu zauroczyła wszystkich swoją osobowością.

– Śp. Pani Alma Adamkienė była przykładem dla nas wszystkich, w jaki sposób trzeba szanować i kochać swego męża. Była osobą bardzo delikatną, zawsze była wsparciem, ostoją dla prezydenta i była zawsze pomocna dla otaczających. Poznałem ją jeszcze w trakcie kampanii wyborczej, kiedy prezydent Valdas Adamkus po raz pierwszy startował w wyborach. Potem, pracując w urzędzie prezydenta, miałem bardzo częsty kontakt z nią w ramach różnego rodzaju spotkań, takich rodzinnych, z zespołem osób pracujących z prezydentem, także podczas wizyt oficjalnych prezydenta za granicą.

Pani Alma była swego rodzaju królową, wszyscy podziwiali jej sposób zachowania się, nienaganny styl ubierania się, elegancję, godnie prezentowała się przy boku prezydenta, bardzo pasowała do tytułu Pierwszej Damy naszego państwa. To jest potwierdzone przez wszystkich, kto tylko miał okazję ją poznać – mówi Czesław Okińczyc.

Pani Alma była bardzo towarzyska i komunikatywna, nawiązywała natychmiast kontakt z małżonkami głów państw innych krajów i to pozwalało jej też pełnić dużą rolę na rzecz dyplomacji litewskiej.

14.>>

- Oczywiście, zdawała sobie sprawę, że będąc u boku prezydenta musi też być aktywna. Jej działalność na rzecz fundacji, która została stworzona po to, żeby pomagać szkołom na Litwie, to jest też rzecz bardzo ważna. Doskonale pojmowała, że podstawą rozwoju społeczeństwa jest edukacja. Miała świadomość, że edukacja ta, szczególnie w szkołach wiejskich, potrzebuje dodatkowej uwagi.

Miałem też okazję gościć panią Almę i pana prezydenta u siebie w domu i to był ogromny zaszczyt dla mnie, że miałem okazję obcować z nimi bezpośrednio, mogliśmy rozmawiać na różne tematy związane nie tylko z państwem, ale też i z funkcjonowaniem komórki rodzinnej. Pani Alma jeszcze w Stanach Zjednoczonych zdawała sobie sprawę, że tęsknota za Litwą jest ogromna, że w pewnym momencie trzeba będzie wrócić. Nie spodziewała się jednak, że wróci w takich okolicznościach, kiedy jej mąż będzie startować w wyborach prezydenckich i zwycięży. Pani Alma zauroczyła wszystkich swoją osobowością na pierwszym balu prezydenckim tuż po wyborze Valdasas Adamkusa na prezydenta. Już wówczas rozumieliśmy, że ten urząd prezydenta będzie mocny nie tylko tym, że prezydent Adamkus, światowy człowiek, staje na czele tego urzędu, ale też będzie miał obok siebie bardzo sympatyczną, inteligentną, obeznaną w świecie Pierwszą Damę. To był dla nas ogromny zaszczyt być obok niej, współpracować z nią, radzić się oraz doradzać jej. Jestem bardzo dumny, że w tym momencie pracowałem z prezydentem i byłem obok pani Almy Adamkienė – dzieli się wspomnieniami sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy.

ZNAJOMI Z EMIGRACJI LITEWSKIEJ

- Opuszczając Amerykę, specjalnego żalu nie było, po prostu było zastanawianie się, w jaki sposób będzie mieszkać na Litwie, funkcjonować. Gdy przybyła na ziemię litewską, od razu stała się symbolem powagi, piękna oraz symbolem urzędu prezydenta Republiki Litewskiej. Wszystkie wątpliwości, jeśli były, przysły w momencie, kie-

Alma Adamkienė zawsze była obok swego męża, wspierała go aż do końca życia
Fot. Džoja Gunda Barysaite

dy jej finezyjna nóżka dotknęła ziemi litewskiej.

W urzędzie prezydenta pracował też Raimundas Mieželis, wieloletni przyjaciel prezydenta Adamkusa. Oczywiście pięknym gestem z jego strony było to, że zdecydował się razem z małżonką wrócić na Litwę. To było duże wsparcie dla pani Almy, ponowna aklimatyzacja na Litwie przechodziła spokojniej i delikatniej. Była ona na tyle komunikatywna, że bardzo łatwo potrafiła odnaleźć się w dowolnym towarzystwie. Wszyscy, którzy ją otaczali, lubili ją, doceniali, podziwiali za jej skromność, styl, dyskretną elegancję. Pani Alma była

bardzo zakochana w swoim mężu i to pokazywała na każdym kroku – bardzo go szanowała, dbała o niego. I my wszyscy też to odczuwaliśmy. Był to dla nas swego rodzaju przykład do naśladowania – zaznacza Czesław Okińczyc.

Osoby pragnące zwiedzić wystawę Biblioteki-Muzeum im. Prezydenta Valdasas Adamkusa proszone są o wcześniejszą rejestrację. Ze względu na okres urlopów placówka jest czynna w określonych godzinach. Zarezerwować wizytę można telefonicznie: +370 37 751047 tel. +37068772805 lub przez internet : adamkuslibrary@gmail.com ■

Biblioteka Prezydencka powstała zgodnie z zapoczątkowaną w USA tradycją zakładania miejsc pamięci byłych prezydentów w ich rodzinnych miastach
Fot. adamkuslibrary.lt

Justinas Marcinkevičius: poeta litewski czy sowiecki?

Związek Pisarzy Litwy chce upamiętnić postać poety Justinasa Marcinkevičiusa, stawiając mu w Wilnie pomnik. Pomysł zainicjował dyskusję w społeczeństwie. Pisarz Herkus Kunčius sądzi, że dyskusja jest niepotrzebna, ponieważ są teraz rzeczy ważniejsze.

Antoni Radczenko

Związek Pisarzy Litwy, na początku lipca, poinformował, że chce postawić pomnik znanego litewskiego poety Justinasa Marcinkevičiusa. Pomysł nie wszystkim przypadł do gustu. Część osób stwierdziła, że Marcinkevičius był bardziej sowieckim niż litewskim pisarzem.

POCZĄTEK DYSKUSJI

Publiczną dyskusję rozpoczął znany litewski nauczyciel oraz działacz społeczny Vytautas Toleikis artykułem w piśmie „Šiaurės Atėnai“. Z artykułu można dowiedzieć się, że poeta przede wszystkim swą karierę zawdzięcza komunistycznej partii, której członkiem był od 1957 r. Dzięki członkostwu i współpracy z reżimem okupacyjnym miał duże mieszkanie na Antokolu, nagrody państwowe oraz wyjazdy za granicę. „Gdyby autorzy pomnika mieli odwagę napisać »Najbardziej wzniosły sowiecki poeta sowiecki«, to wszystko byłoby jakby na miejscu. Moglibyśmy wtedy godzinami stać przed pomnikiem i opowiadać o bardzo skomplikowanym okresie w życiu i twórczości poety” – podsumował Toleikis.

W prasie pojawiło się więcej krytycznych wypowiedzi pod adresem Marcinkevičiusa. Na przykład pisarka Kristina Sabaliauskaitė oświadczyła, że jego twórczość jest pełna sowieckiej propagandy. Znaleźli się też obrońcy zmarłego w 2011 r. poety. Wśród obrońców znalazł się między innymi prezydent Litwy. „Justinas Marcinkevičius postawił sobie taki pomnik, że żaden XXI-wieczny inkwizytor ideologiczny go nie zburzy. To był

Związek Pisarzy Litwy poinformował, że chce postawić pomnik znanego litewskiego poety Justinasa Marcinkevičiusa **Fot. Augustas Didžgalvis, Wikipedia**

chyba największy nasz piewca, jakiego mieliśmy w XX wieku. To chyba był jeden z najslawniejszych naszych poetów” – oświadczył dziennikarzom Gitanas Nausėda. Natomiast mer rejonu szyrwincckiego Živilė Pinskuvienė oświadczyła, że jeśli Wilno nie zdecyduje się na pomnik, to pomnik może stanąć w jej samorządzie. Wypowiedziała się również przewodnicząca socjaldemokratów Vilija Blinkevičiūtė, która nie wyobraża sobie odrodzenia narodowego bez poety. „Nie mam żadnych wątpliwości, że mieszkańcy Litwy, społeczeństwo, wcześniej lub później mimo wszystko dojdą do porozumienia, w jakiej formie, »jak?«, »gdzie?« i »kiedy?« to uczynić. Justinas Marcinkevičius naprawdę jest tego wart” – oświadczyła w jednym z wywiadów europoseł.

STANOWISKO WILNA

Głos w sprawie pomnika zabrał mer Wilna Valdas Benkunskas, który oświadczył, że na razie kwestia nie zostanie poddana pod obrady rady samorządowej, ponieważ taka decyzja musi mieć akceptację społeczną. „W Wilnie od dawna mieszkało i pracowało wiele wybitnych osobistości, ale nie wszystkim im postawiono pomniki. Wśród nich jest już przedyskutowany pomnik dla osób ratujących Żydów, czy memoriał Jonasa Jablonskisa. Dlatego właśnie tym pomnikom chcemy poświęcić uwagę w trybie priorytetowym” – oświadczył polityk.

Vytautas Landsbergis oświadczył, że Marcinkevičius jest wart upamiętnienia, ale nie warto eskalować tej dyskusji, która dzieli społeczeństwo.

16.>>

„Justinas jest wart upamiętnienia. Sam osobiście często o nim myślę, o jego swoistym, dziwnym losie. Teraz mamy to całe zamieszanie dotyczące konkretnego pomnika. Nie jestem pewien, że to jest najważniejsza kwestia, którą musimy się zajmować” – oświadczył LRT pierwszy przywódca niepodległej Litwy. Przewodnicząca sejmowego Komitetu Upamiętnienia Walk o Niepodległość i Historii Państwa Paulė Kuzmickienė oświadczyła, że sam fakt dyskusji jest czymś pozytywnym. „Dobrze, że taka dyskusja odbywa się. Być może jest trochę złośliwa i czasami dochodzi do obelg. Ale pod tym względem wszyscy uczymy się kultury dyskusji” – powiedziała agentki informacyjnej ELTA posłanka.

WAŻNIEJSZE SPRAWY

Podobnego zdania, co Vytautas Landsbergis, jest pisarz Herkus Kunčius, który w rozmowie z „Kuriere Wileńskim” powiedział, że nie ma przeciwko Justinasowi Marcinkevičiusowi jako poecie, chociaż to nie jest „jego autor”. Pisarz zaznaczył, że z biegiem czasu zmieniają się priorytety w ocenie twórczości. Jedni autorzy wywierają wrażenie w 20 lat, inni w 60. – Tak naprawdę nie interesuje mnie ta dyskusja, ponieważ są ważniejsze sprawy. Moim

zdaniem minął ten czas, kiedy stawało się pomniki poetom. Sądzę, że można przez pewien czas obejść się bez pomników. Myślę, że są też inne formy upamiętnienia kogokolwiek – powiedział pisarz.

– Dla jednych jest autorytetem, dla drugich nie. Kiedy zaczyna się tego typu kłótnia w społeczeństwie, to trudno dojść do prawdy. Trzeba pamiętać, że społeczeństwo nie jest monolitem. Z jednej i z drugiej strony pojawiają się fanatycy. Dlatego jeśli pojawia się taki rozłam w społeczeństwie, to sądzę, że można poczekać z decyzją o stawianiu pomnika – oświadczył Herkus Kunčius.

Justinas Marcinkevičius urodził się w 1930 r. W 1954 r. ukończył Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego. Rok później wstąpił do Związku Pisarzy Litwy. W tym samym roku wydał swój pierwszy tomik poezji pt. „Proszę słowa”. Jego pierwsze wiersze miały charakter realizmu socjalistycznego. W 1985 r. został wybrany do Rady Najwyższej Litwy, czyli ówczesnej namiastki parlamentu. W 1988 r. był jednym z założycieli „Sajudisu”. Jest autorem trylogii, na którą składają się powieści: „Mindaugas”, „Katedra” i „Mažvydas”, które są zaliczane do litewskiej klasyki literackiej. ■

TVP
WILNO

Justinas jest wart upamiętnienia – powiedział Vytautas Landsbergis
Fot. Marian Paluszkiwicz

Drożej za nowy paszport

Usługa przygotowania dowodu w ciągu pięciu dni roboczych będzie kosztować 60 euro (zamiast 19,6 euro) i 100 euro, jeżeli dokument ma zostać przygotowany w ciągu jednego dnia roboczego. Zmienia się również wysokość opłaty za wydanie i wymianę paszportu – usługa zdrożeje o 7 euro (do 50 euro). Ci, którzy chcą odebrać paszport tego samego dnia roboczego, będą musieli uiścić opłatę w wysokości 200 euro (zamiast 190 euro).

Kary za sprzedaż niebezpiecznych towarów

Państwowa Służba Ochrony Praw Konsumentów (VVTAT) nałożyła kary finansowe na spółki Rimi Lietuva, Pigu i Inavi & Co za sprzedaż niebezpiecznych towarów. Ładowarki sieciowe USB HAVIT UC 1002 sprzedawane przez Rimi Lietuva nie spełniały wymogów bezpieczeństwa, stwarzały zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Rimi otrzymała grzywnę w wysokości 1000 euro. Z kolei Pigu handlowała ładowarkami iLike Travel Charger ITC01, które nie spełniały wymogów bezpieczeństwa, a instrukcje dotyczące użytkowania produktu nie były prawidłowo dostarczone. Pigu została ukarana grzywną w wysokości 1400 euro. Lalki CHARM Beauty sprzedawane przez Inavi & Co po badaniach zostały uznane za niebezpieczne. Inavi & Co została ukarana grzywną w wysokości 5 000 euro za odmowę wycofania niebezpiecznej lalki z rynku. Osoby, które nabyły wymienione towary mają skontaktować się ze sprzedawcą, zwrócić zakupiony towar i odzyskać zapłacone pieniądze.

Irt.lt
Fot. M.P.

Zakaz nauczania w języku polskim stał się na Białorusi prawem

Białoruskie władze znowelizowały Ustawę „O językach”. Teraz zabrania ona w szkołach, działających w państwowym systemie oświaty, nauczania w językach innych niż rosyjski i białoruski. Znowelizowana ustawa została oficjalnie opublikowana we wtorek 25 lipca 2023 roku i zaczęła obowiązywać.

W ten sposób stała się prawem całkowita i bezpowrotna (co najmniej do upadku reżimu Łukaszenki – przyp. red.) depolonizacja państwowego systemu oświaty, w tym Szkół Polskich w Grodnie i Wołkowysku, zbudowanych za środki podatnika polskiego z myślą o umożliwieniu mniejszości polskiej na Białorusi nauczania dzieci w języku ojczystym.

DYSKRYMINOWANI TAKŻE LITWINI

Taki sam los spotkał mniejszość litewską, która miała w obwodzie grodzieńskim dwie ufundowane przez Republikę Litewską szkoły we wsiach Rymdziuny (rejon ostrowiecki), i Piełasa (rejon werenowski), w których nauczanie odbywało się po litewsku.

Dotychczasowe prawo białoruskie, uchwalone w 1990 roku, jeszcze przed podpisaniem porozumień białowieskich, które spowodowały rozpad ZSRR i utorały Białorusinom drogę do samodzielnej państwowości, gwarantowało mieszkającym na Białorusi mniejszościom narodo-

wym możliwość nauczania dzieci w języku ojczystym. Teraz regulujący językowe kwestie nauczania artykuł 22 Ustawy „O językach” taką możliwość wyklucza.

Znowelizowane prawo dopuszcza jedynie zakładanie w szkołach osobnych klas, w których język mniejszości narodowych może być wykładany na wniosek rodziców i po uzyskaniu specjalnego zezwolenia władz lokalnych oraz Ministerstwa Edukacji Białorusi.

Dokonywana przez władze Białorusi totalna depolonizacja i delituanizacja systemu edukacji przypomina czasy powojenne, kiedy po 1945 roku władza sowiecka zrusyfikowała wszystkie szkoły polskojęzyczne w Grodnie oraz innych miastach i regionach Białorusi, zamieszkiwanych przez Polaków, a wszelkie oznaki polskości na tych terenach zostały „wyczyszczone”.

Przypomnijmy, że nawet według oficjalnych statystyk Polacy stanowią około 25 procent mieszkańców Grodna i Wołkowyska, około po-

łowę mieszkańców Lidy i są większością (ponad 80 procent) w rejonie werenowskim.

UPRZYWILEJOWANI ROSJANIE

Polacy są drugą co do liczebności po Rosjanach mniejszością narodową w kraju rządzonym przez reżim Łukaszenki. Rosjanie zamieszkują głównie północne oraz wschodnie tereny kraju i pod względem językowym czują się narodem uprzywilejowanym, gdyż ich język jest nie tylko dominujący w sferze edukacji początkowej, średniej oraz wyższej. Obok białoruskiego język rosyjski jest na Białorusi językiem państwowym, w którym porozumiewa się większość białoruskich urzędników oraz tak zwanych zwykłych Białorusinów, mających ograniczoną styczność w sferze publicznej z językiem ojczystym, nazywanym przez rosyjskich szowinistów „miejsową gwara”, będącą odmianą języka polskiego”, bądź „zepsutym językiem rosyjskim”.

19.>>

Uroczystość zakończenia roku szkolnego 2021/2022 w Polskiej Szkole w Grodnie, ostatniego roku szkolnego, w którym uczniowie uczyli się w tej placówce po polsku Fot. Facebook.com

18.>>

MARGINALIZOWANA BIAŁORUSKOŚĆ

Marginalizowanie języka białoruskiego, po kilku latach entuzjastycznego odrodzenia narodowego Białorusinów oraz odgórnego białorusytinizacji systemu edukacji i życia publicznego, nastąpiło na Białorusi po przyjsciu do władzy w kraju Aleksandra Łukaszenki. To z jego inicjatywy w 1995 roku na zrusyfikowanej w czasach ZSRR Białorusi zamiast wspierać – jak robiły to inne powstałe po rozpadzie imperium kraje – odrodzenie języka ojczystego rdzennej ludności i jej tożsamości narodowej, jako drugi język państwowy wpro-

wadzony został język rosyjski. Sam Łukaszenka nie ukrywał pogardliwego stosunku do mowy przodków, czemu dał wyraz podczas jednej z narad. – Ludzie mówiący po białorusku niczego innego nie umieją. Po białorusku nie można wyrazić niczego wielkiego – przekonywał swoich urzędników w 2006 roku. Zapewniał, że „białoruski to ubogi język”. – Na świecie są tylko dwa wielkie języki – rosyjski i angielski – twierdził dyktator.

Klasa urzędnicza i społeczeństwo otrzymały wówczas wyraźny sygnał, że do robienia kariery na Białorusi język białoruski jest absolutnie nieprzydatny.

POLACY I LITWINI WROGAMI REŻIMU

Uwzględniając pogardliwy stosunek władz Białorusi do mowy ojczystej większości mieszkańców kraju, nie powinna dziwić polityka dyskryminacji językowej przedstawicieli narodowych mniejszości – Polaków i Litwinów – odczuwających więź z krajami, z którymi reżim Łukaszenki, gospodarczo, światopoglądowo i mentalnie zależny od imperialnej Rosji Putina, przebywa de facto w stanie wojny.

Znadniemna.pl
na podstawie Pravo.by

Łukaszenka zgotował Polakowi prawdziwy koszmar. Andrzej Poczobut trafił do karceru, 3. raz w ciągu miesiąca!

Skazany przez reżim Aleksandra Łukaszenki na 8 lat łagrów działacz Związku Polaków na Białorusi Andrzej Poczobut jest dręczony w białoruskim więzieniu. Taką informację przekazała w poniedziałek jego żona Oksana na Facebooku.

„Nie wiem, co się dzieje z moim mężem. Realizuje się najgorszy scenariusz, kiedy człowiek w kolonii karnej znika i nie ma od niego jakichkolwiek wieści” – napisała żona Polaka.

„Co ja wiem o mężu Andrzeju Poczobucie do dziś. No ogólnie NIC. Oprócz tego, że realizuje się najgorszy scenariusz, kiedy człowiek w kolonii karnej znika bez jakichkolwiek wieści. Przybywając miesiąc temu do kolonii Nowopołockiej Andrzej poinformował o tym w liście. Zdążył również poinformować, że natychmiast w trakcie kwarantanny uczynili z niego złośliwym przestępcą za trzy naruszenia i pozbawili go paczek i widzeń. Od 6 lipca nie było od niego żadnych listów. Bezasadnie nie wpuszczają do niego prawnika i najwyraźniej zamierzają nigdy tego nie zrobić. Dziś okazało się, że Andrzej trafił do karceru. Prawdopodobnie drugi lub trzeci raz z rzędu... Nie wiem, jak on tam trzyma się bez leków... Czego się spodziewać dalej.. to oczywiste, będzie tylko gorzej” – napisała Oksana Poczobut.

Andrzej Poczobut, działacz polskiej mniejszości, jeden z liderów

■ Andrzej Poczobut przed sądem Fot.twitter/Poland in EU

Związku Polaków na Białorusi i ceniony dziennikarz został w lutym 2023 roku skazany w politycznym procesie na 8 lat kolonii karnej. Pod koniec czerwca br. Andrzej Poczobut trafił do kolonii karnej w Nowopołocku.

Poczobut został zatrzymany 25 marca 2021 roku w nazywanej przez białoruskie media „sprawie Polaków”.

Jego artykuł w mediach o agresji ZSRR na Polskę we wrześniu 1939 roku, został uznany przez śledczych Łukaszenki za „podżeganie do wrogości narodowej”.

W materiałach sprawy karnej znalazły się także wypowiedzi dziennikarza w obronie mniejszości polskiej na Białorusi, artykuł o sfluksie białoruskich protestów w

2020 roku oraz tekst z 2006 roku o jednym z dowódców polskiego podziemia antykomunistycznego z Grodzieńszczyzny.

8 lutego 2023 roku sędzia Dymitry Bubińczyk skazał Andrzeja Poczobuta na 8 lat pozbawienia wolności. W ostatecznej wersji, którą teraz kwestionuje obrona Andrzeja, zarzucono mu „nawoływanie do działań godzących w bezpieczeństwo narodowe” i „podżeganie do wrogości społecznej”.

W październiku 2022 roku Komitet Bezpieczeństwa Państwowego wpisał Andrzeja Poczobuta na listę osób zaangażowanych w „działalność terrorystyczną”.

Znadniemna.pl
za Kresy24.pl/facebook.com

ŚDM, czyli drugie życie Kościoła w Portugalii

Rozpoczynające się 1 sierpnia w Portugalii Światowe Dni Młodzieży są szansą na ożywienie Kościoła katolickiego w tym kraju, słabnącego w ostatnich dekadach pod względem liczby wydarzeń duszpasterskich, wiernych w świątyniach oraz powołań.

Dwutorowo – tak będą przygotowania do największej w historii Kościoła w Portugalii imprezy, jaką są Światowe Dni Młodzieży. Z jednej strony duże wydarzenia, wielomilionowe wydatki na inwestycje służące imprezie w Parku Tagu, gdzie młodzi spotkają się z papieżem Franciszkiem; z drugiej zaś codzienna praca w parafiach – zarówno tych z diecezjach Lizbony, Setubalu i Santarem, gdzie odbędzie się szacowane na 1,5 mln uczestników wydarzenie, a także z innych regionów kraju, w których zaplanowano tzw. Dni w Diecezjach.

W ocenie Heleny Dias, wolontariuszki z Lizbony, włączenie się wspólnot parafialnych z różnych części Portugalii w imprezę może pozwolić ożywić zarówno „wszystkie dzisiejsze wspólnoty”, jak też pozostawić po sobie coś dla kolejnych pokoleń katolików. Przyznaje, że cieniem na tegorocznej edycji Światowych Dni Młodzieży położą się „sprawy medialne”, otoczone szumem informacyjnym, towarzyszącym ostatnim przygotowaniom do tej największej katolickiej imprezy młodzieży na świecie. Dodaje, że to „pierwszy tor”, najbardziej widoczny, po którym toczą się przygotowania do ŚDM. Drugi, jej zdaniem, jest indywidualny. – Podążają nim poszczególni portugalscy katolicy, któ-

rzy włączają się w przygotowania do tego zaplanowanego na 1-6 sierpnia wydarzenia, otwierają swoje domy dla młodych pielgrzymów, dając świadectwo swojej wiary oraz podejmują rozmaite wyrzeczenia, aby w miejscu, w którym żyją ŚDM przebiegły jak najlepiej – dodała Dias.

CIĘŻAR PRZESZŁOŚCI

Pomagający w stołecznej parafii św. Tomasza z Akwinu Martim nie oczekuje dużych zmian w działalności Kościoła w Portugalii po ŚDM. Spodziewa się, że owoce tej imprezy widoczne będą dopiero za kilka, może kilkanaście lat. – Światowe Dni Młodzieży nie działają niczym czarodziejska różdżka. Nie wypełnią nagle lizbońskich kościołów czy opustoszałego stołecznego Seminario dos Olivais, w którym przed 50 laty uczyło się jednocześnie 300 kleryków. Dziś w aglomeracji Lizbony wyświęcanych jest na kapłanów zaledwie trzech seminarzystów – powiedział w rozmowie z KAI mieszkaniec portugalskiej stolicy.

Kluczem do zrozumienia współczesnego Kościoła katolickiego w Portugalii jest istniejący przez ponad 40 lat konserwatywny reżim salazarystów skupionych wokół António de Oliveiry Salazara. Były słuchacz seminarium duchownego w Coimbrze na długie lata objął stery tzw.

Nowego Państwa, działającej od 1933 do 1974 r. drugiej Republiki Portugalskiej. Oparła ona swoje istnienie na katolickiej nauce społecznej, korporacjonizmie oraz hasłach narodowych. Z czasów studiów w Coimbrze Salazar wyniósł trwającą przez wiele lat przyjaźń z późniejszym kardynałem Manuelem Gonçalvesem Cerejeirą, który stał się kluczową postacią tamtejszego Kościoła po zakończeniu Pierwszej Republiki. Wraz z jej upadkiem w 1926 r., w wyniku zamachu stanu przeprowadzonego przez wojskowych i środowisko antyliberalnych elit politycznych, ustały prześladowania katolików w Portugalii. Przewrót sprawił, że Kościół oraz organizacje katolickie zyskały na znaczeniu, a siły antyklerykalne zostały zmarginalizowane.

Salazar, który próbował możliwie jak najdłużej utrzymywać kolonie w Azji i Afryce, co w dekadzie lat 60. XX w. skonfliktowało go z papieżem Pawłem VI. Choć deklarował się jako katolik, to nie przepadał jednak za Giovannim Battistą Montinim, kierującym od 1963 r. Kościołem katolickim. Premier Portugalii próbował nawet zablokować zaplanowaną w 1967 r. pielgrzymkę papieża do Fatimy, ale ostatecznie uległ, kiedy Paweł VI ogłosił, że przybywa jedynie do sanktuarium, i w dodatku jako pielgrzym.

21.>>

■ Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej Fot. wikipedia

20.>>

Uroczystości 50-lecia objawień fatimskich z udziałem papieża były pierwszą dużą imprezą Kościoła w Portugalii. Uczestniczył w niej ponad 1 mln katolików.

MILIONY W FATIMIE

Pomimo Rewolucji Goździków, która 25 kwietnia 1974 r. obaliła reżim salazarystów i osłabiła wpływ hierarchii katolickiej, przywiązanie Portugalczyków do sanktuarium fatimskiego promowanego przez Salazara, nie osłabło w społeczeństwie. Od dekady lat 80. nasilił się też ruch pielgrzymkowy z całego niemal świata, do czego przyczyniło się popularyzowanie przesłania fatimskiego o nawróceniu i modlitwie przez papieża Jana Pawła II. Podczas swoich trzech podróży do Portugalii – w 1982 r., 1991 r. i 2000 r. – odwiedzał on to popularne dziś miejsce kultu maryjnego. To również on wyniósł na ołtarze jako błogosławionych dwoje uczestników objawień fatimskich z 1917 r., rodzeństwo Franciszka i Hiacyntę Marto. W 2017 r. podczas wizyty w Fatimie świętymi ogłosił ich papież Franciszek.

– Trudno dziś wyobrazić sobie sanktuarium w Fatimie bez papieża i bez tłumów. W naszym społeczeństwie podział na konserwatystów popierających przesłanie z Fatimy czy innych Portugalczyków odwiedzających to miejsce kultu praktycznie dziś nie istnieje. Przychodzą tam rozmaici ludzie, różnych zawodów, wieku oraz przekonań – powiedział KAI pochodzący z diecezji Guarda Miguel Pinto. Portugalski pątnik odnotował, że pomimo Covid-19 i kryzysu gospodarczego w ostatnim roku do sanktuarium fatimskiego przybyło ponad 5 mln pielgrzymów z całego świata, czyli podobna liczba, co przed pandemią.

PROBLEMY DUŻE I MAŁE

Pinto zgadza się z opinią o „dwutorowym biegu przygotowań” do ŚDM. Do głównego nurtu zalicza „duży problem”, jakim w jego ocenie jest nadmierny koszt organizacji imprezy. Odnotował, że szacowane przez rząd Portugalii António Costy i organizatorów wydatki na poziomie 160 mln euro są „zbyt wysokie”. – W ostatnich

tygodniach temat ten nie schodzi z czołówek portugalskich mediów i raczej nie przysłużył się wydarzeniu. Jak wynika bowiem ze statystyk organizatorów innych ŚDM, od 2011 r. żadna impreza tego typu nie pochłonęła więcej niż 52 mln euro – powiedział Pinto.

CZUWANIA, PIELGRZYMKI, HIP HOP

Wprawdzie ponad 75 proc. mieszkańców Portugalii przyznaje się do katolicyzmu, ale do kościoła zagląda tylko co trzeci wierny. Po sierpniowym spotkaniu młodzieży z papieżem może nastąpić zmiana. – Światowe Dni Młodzieży mogą pomóc odnowić, odświeżyć Kościół i przyciągnąć do niego nowe osoby – uważa Helena Dias. Przyznaje, że już w trakcie przygotowań do imprezy pojawiło się wiele nowych osób, niezwiązanych wcześniej z Kościołem, które włączyły się w cykl przygotowań do ŚDM.

W ocenie o. Sergia Pinheiro, franciszkanina z Lizbony, podczas przygotowań do ŚDM konieczne jest zaproponowanie wiernym nowych inicjatyw, bądź przywrócenie zapomnianych. W prowadzonej przez niego parafii Matki Bożej Światła w portugalskiej stolicy rozpoczęto m.in. całodobowe czuwania przed Najświętszym Sakramentem, regularne spowiedzi dla parafian, a także spotkania z zakresu duchowości. Portugalski duszpasterz dodał, że w przygotowania do ŚDM włączone zostały wszystkie działające w parafii grupy.

Podobnie zrobiło wielu proboszczów ze stołecznej aglomeracji. Aby scalić ich pracę, w wielu miejscach zdecydowano się na wspólne pielgrzymki do sanktuarium w Fatimie, które również z okazji ŚDM przygotowało propozycję sześciu nowych szlaków pielgrzymkowych do Cova da Iria. Biegają one w pobliżu tego popularnego wśród wiernych miejsca kultu maryjnego i – jak twierdzą jego władze – są bezpieczne, gdyż „zostały dobrze oznakowane”. Najkrótszy z nich ma 5 km, zaś najdłuższy 17 km.

Modlitwne czuwania w kościołach i parafialne pielgrzymki do Fatimy pozostaną elementem Kościoła w Portugalii po Światowych Dni Młodzieży. Z pewnością część zapoczątkowanych przed sierpniowym wydarze-

Matka Boża Fatimska w Kaplicy Objawień Fot. wikipedia

niem inicjatyw również się utrzyma. Do najciekawszych należały zorganizowane w kilku parafiach „katolickie dyskoteki”. Prym pod tym względem wiedzie ks. Guilherme Peixoto znany ze swoich zamiłowań oraz inicjatyw muzycznych. Duszpasterz posługujący w diecezji Viana do Castelo, na północnym zachodzie kraju, od kilku miesięcy zdobywa popularność głównie dzięki swojemu zaangażowaniu w prowadzenie zabaw muzycznych, podczas których jest didżejem.

Przygotowania do ŚDM w Portugalii przypadły na czas rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Temat ten zapewne będzie przewijał się podczas sierpniowego wydarzenia w portugalskiej stolicy, gdzie sytuacja wojenna jest szeroko komentowana

Szacuje się, że aktualnie na terenie ponad 10-milionowej Portugalii posługuje prawie 3,5 tys. księży, w tym blisko 300 członków zgromadzeń zakonnych, a także ponad 4 tys. sióstr zakonnych. Czas pokaże na ile grono to powiększy się po ŚDM, co jest oczekiwane m.in. przez katolickie media w Portugalii, w której – jak zauważa Radio Observador – do katolicyzmu przyznaje się 49 proc. młodzieży, a ponad 30 proc. deklaruje regularne odmawianie modlitwy i udział w nabożeństwach. ■

KAI

VIII Zlot Krótkofalowców Polski, Litwy i Niemiec „Pszczelnik 2023”

W kwietniu 2023 r. Piotr Skrzypczak SP2JMR – sekretarz Zarządu Głównego Polskiego Związku Krótkofalowców (PZK), Stefan Jaworski SP1JJY – sekretarz Zachodniopomorskiego Oddziału Terenowego PZK w Myśliborzu oraz Wiesław Sienkiewicz odbyli spotkanie z konsulem honorowym Republiki Litewskiej w Szczecinie Wiesławem Wierzchosiem.

Efektom tego spotkania było objęcie przez konsula patronatu nad VIII Zlotem Krótkofalowców „Pszczelnik 2023”, który odbył się w dniach 15-16 lipca 2023 r. w Myśliborzu. Zlot objęli również honorowym patronatem starosta powiatu Myśliborskiego Andrzej Potyra oraz burmistrz Myśliborza Piotr Sobolewski.

Zgodnie też ze wcześniejszymi zapowiedziami VIII Zlot Krótkofalowców „Pszczelnik 2023” odbył się 15 lipca br. w Myśliborzu na terenie ośrodka harcerskiego położonego nad Jeziorem Myśliborskim i poświęcony został 90. rocznicy pokonania Oceanu Atlantyckiego przez lotników litewskich: Steponasa Dariusa i Stasysa Girenasa, którzy wylecieli z Nowego Jorku z zamiarem pokonania Atlantyku i dotarcia do Kowna bez międzylądowania. Tym lotem chcieli rozświlić Litwę na świecie. Samolot rozbił się 17 lipca 1933 r. w lesie pszczelnickim, sześć km od Myśliborza. Obaj piloci zginęli. Do celu

pozostało im ok. 600 km. W programie Zlotu znalazły się m.in.: rejsy po Jeziorze Myśliborskim, strzelanie z broni pneumatycznej, „Łowy na Lisa” czy wreszcie sprawdzian wiedzy o pokonaniu Atlantyku, Myśliborzu i krótkofalarstwie. Nie zabrakło też stoiska z antenami i innymi niezbędnymi dla krótkofalowca akcesoriami. Zlot został zakończony złożeniem wiązanki przed pomnikiem Lotników.

Burmistrz Myśliborza Piotr Sobolewski wręczył wszystkim uczestnikom Zlotu jubileuszowy album (w trzech językach: polskim, litewskim i angielskim) poświęcony historycznemu lotowi nad Atlantykiem. Witając gości powiedział m.in.: „Krótkofalowcy uczestniczący w VIII Zlocie wysłali już ponad 40 tys. komunikatów w cały świat o wypadku sprzed 90 lat, w którym zginęli dwaj piloci litewscy Steponas Darius i Stasys Girenas, a do końca tego Zlotu będzie tych połączeń i komunikatów ponad dwa

■ Piotr Skrzypczak – sekretarz ZG PZK
razy więcej. I przez to, że te relacje są tak żywe i że ciągle o nich rozmawiamy, dlatego puentujemy to stwierdzeniem, iż »oni wciąż lecą! I to jest absolutnie niezwykła historia.

23.>>

■ Krótkofalowcy z Polski, Litwy i Niemiec na VIII Zlocie w Pszczelniku

22.>>

Zawsze też, kiedy odbywają się u nas w Pszczelniku kolejne rocznicowe uroczystości związane z tragiczną śmiercią litewskich lotników martwimy się tylko o dwie sprawy – o pogodę, oby nie padał tylko deszcz, i po drugie, aby wszyscy przedstawiciele narodu litewskiego, którzy tu do nas przyjeżdżają, czuli się u nas jak w domu”.

O VIII Zlocie Krótkofalowców Polski, Litwy i Niemiec rozmawiałem z Piotrem Skrzypczakiem (SP2JMR) – sekretarzem Zarządu Głównego Polskiego Związku Krótkofalowców.

Tegoroczny VIII Zlot Krótkofalowców był kolejnym spotkaniem poświęconym uczczeniu wielkiego wyczynu litewskich lotników Steponasa Dariusa i Stasysa Girėna, którzy w roku 1933 dokonali ogromnego wyczynu...

I w swojej niewielkiej awionetce przelecieli, bez międzylądowania, Atlantyk z zamiarem dolecenia do Kowna. Niestety, ten lot zakończył się tragicznie w pobliżu Myśluborza w Pszczelniku na terytorium Niemiec. Ówczesny niemiecki kanclerz Adolf Hitler podarował Litwinom część ziemi, uznając je za terytorium litewskie, aby mogli uczcić swoich bohaterów i wystawić im pomnik, co też się wówczas stało.

Jaką rolę odgrywają w tym wszystkim krótkofalowcy?

Uważam, że bardzo ważną. O ile bowiem Litwini pamiętają o swoich bohaterach, to coraz więcej Polaków, zwłaszcza mieszkających w zachodnich województwach Polski, poznaje również prawdę o nich i ich wyczynie. Ale dla reszty świata są to tylko puste nazwiska – że ktoś, że coś, że gdzieś... Podobnie jest ze znajomością nazwisk i wyczynów naszych polskich pilotów: Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury, o których uczymy się w polskich szkołach. A to jest przecież bardzo podobna historia. Robimy więc z tego akcję krótkofalarską, czyli nawiązujemy liczne łączności ze stacjami z całego świata. I w zależności od tzw. propagacji fal radiowych, czyli ich rozprzestrzeniania się, sygnał radiowy, o pewnych porach, dolatuje nawet do Australii czy Nowej Zelandii. Dzieje się tak dlatego, że krótkie

Wiesław Wierchoś, konsul honorowy Litwy z Piotrem Skrzypczakiem (SP2JMR) – sekretarzem Zarządu Głównego Polskiego Związku Krótkofalowców

fale mają to do siebie, że są zależne od warunków panujących w środowisku, w którym się rozchodzą. I dziś, kiedy mamy jeszcze dodatkowo Internet, możemy opisywać i przekazywać całą historię tego wyczynu wraz ze zdjęciami. Również na kartach potwierdzenia nawiązania łączności radiowej – czyli tzw. kartach QSL, są też załączane zdjęcia tych bohaterów i ich samolotu oraz informacja po polsku i po angielsku. I w ten sposób z bohaterów litewskich stają się bohaterami całego świata – w szczególności awiacji. Tego typu wyczyny stanowią zawsze ogromny krok w kierunku postępu lotnictwa.

Jak obecnie przedstawia się współpraca polskich krótkofalowców z ich kolegami z Litwy i Niemiec?

Współpraca z Niemcami, bo to są nasi sąsiedzi, szczególnie z naszego zachodniopomorskiego Oddziału Tere nowego PZK układa się bardzo dobrze. Mamy przecież do nich przysłowiowy rzut beretem. Od lat współpracujemy np. z krótkofalowcami z pobliskiego Schwedt. Oni uczestniczą we wszystkich naszych imprezach, jeszcze od czasów NRD. Natomiast z Litwinami sprawa jest jeszcze ciekawsza – dzięki Pszczelnikowi i litewskim lotnikom, którzy tam zginęli. Nasza współpraca z krótkofalowcami litewskimi, rozmawiającymi po polsku, zaczęła się nieprzypadkowo. Oni znajomość języka polskiego posiadli dzięki telewizji polskiej, którą oglądali jeszcze w czasach

ZSRR, kiedy Litwa była jedną z jego republik. Zaprosiliśmy ich więc poprzez Litewski Związek Krótkofalowców wiele lat temu i przyjeżdżają do nas na każde spotkanie – z przerwą na okres covidu. A my bywamy na ich spotkaniach, w których uczestniczą także krótkofalowcy z Finlandii i Szwecji. Wcześniej bywali tam również Rosjanie z okręgu królewieckiego i Białorusini. Z litewskimi krótkofalowcami nie mamy jeszcze podpisanej żadnej umowy, ale to nam we współpracy zupełnie nie przeszkadza.

Jest Pan sekretarzem Polskiego Związku Krótkofalowców...

... i od 23 lat we władzach PZK. Pełniłem wcześniej, przez 12 lat, funkcję prezesa i wiceprezesa. Mieszkam w Bydgoszczy, jestem rodowitym poznaniakiem.

Czego można Panu i Związkowi życzyć?

Dobrej propagacji fal radiowych, czyli ich skutecznego rozprzestrzeniania się oraz ciekawych łączności. Najważniejsze jest dla nas kochane i aktywne słońce, bo wtedy jest najlepsza propagacja i oczywiście zdrowie, bo praca krótkofalowców nie jest taka zdrowa. Mam tu na myśli wielogodzinne siedzenie przy radiostacji ze słuchawkami na uszach. To przecież nie jest nic dobrego!

Tego zatem życzę Panu i wszystkim krótkofalowcom Polski i Litwy. ■

Leszek Wątróbski
Fot. autor

My tu gadu, gadu, pitu, pitu, że zimą jest zimno, mróz szczypie w uszy, a i lato jest nie dość ciepłe i gorące, bo to deszcz pada, słońca za mało i upały mogłyby być większe... Czyżby istnieje potrzeba takiego ciągłego narzekania... i czy warto???!?

Wiadomości ze świata Przerażające ocieplenie

Na skutek globalnego ocieplenia coraz szybciej topnieją lodowce! Zimy są coraz łagodniejsze, a letnie temperatury coraz wyższe.

Można by pomyśleć, że to dobrze, że jest ciepło, ale, niestety, skutki takiej pogody mogą być tragiczne dla ludzkości i całej kuli ziemskiej: zaczną

wylewać rzeki, plony zmniejszać się, a w Tybecie może zabraknąć wody zdatnej do picia. Pożary wywoływane przez wysokie temperatury mogą i niszczyć – obecnie w Grecji – wszystko...

Biorąc pod uwagę powyższą wiadomość, warto cieszyć się tym, co właśnie mamy: lato – niech nawet z pogodą w kratkę – , wakacje, zbliżającą się jesień i święta Bożego Narodzenia pełne śniegu, z choinką i Świętym Mikołajem!

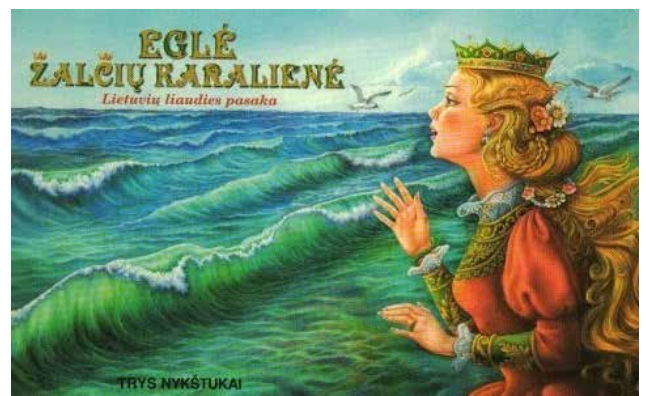

Egle-królowa węży – Eglė-žalčių karalienė Legenda dotyczą jeziora Szurpily.

„Żył tu bartnik, który miał piękną córkę Egle. Pewnego razu, podczas kąpieli, jej ciało oplótł wąż o złocistych łuskach i dotąd trzymał w uścisku, aż obiecała, że zostanie jego żoną. Następnego dnia przyjechał do bartnika karetą młodzieniec, by poprosić o rękę Egle. Po oświadczeniach zawiązał wybrankę nad brzeg jeziora, które pochłonęło karocę. Egle znalazła się w Kryształowym pałacu męża, którym okazał się wąż Žaltis, bóg litewskich jezior. Egle obdarzyła małżonka trojgiem dzieci. Mijały lata, dorastały dzieci Egli i Žaltisa.

Pewnego razu, stęskniona za domem rodzinnym Egle postanowiła go wraz z dziećmi odwiedzić. Žaltis zgodził się na podróż. Nocą karetą wyłoniła się z wód jeziora i wnet stanęła u wrót zagrody ojca. Mijały dni. Bracia Egli dowiedzieli się podstępnie od córki ich siostry, jakie hasło trzeba wypowiedzieć, aby wywołać Žaltisa na powierzchnię jeziora. Bracia wzięwszy siekiery poszli nad brzeg jeziora i wywołali Žaltisa. Gdy wypłynął, zamordowali go.

Najwyższy litewski bóg - Perkunas - przemienił za to okrutników w głazy, mające po wsze czasy tkwić nad jeziorem. Egle stanęła nad brzegiem jeziora i zaczęła wzywać męża. Zamiast niego wypłynęła na powierzchnię wody jego krew. Domyśliła się zbrodni. Tak długo rozpacziała, aż zlitowali się nad nią bogowie i przemienili ją w świerk, synów w dąb i jesion, a drżącą córeczkę - w osikę. Drzewa te rosną nad jeziorem do dziś, a ich szum przypomina o dawnej tragedii”.

Jakie tajemnice mają węże?

- **Czy wąż ma nogi?** Oczywiście – nie. Ma długie ciało bez nóg, jak więc się porusza? Pełza.
- **Istnieją niejadowite węże?** Tak, oczywiście, np. zaskrońce.
- **Czy wąż jest płazem?** Chociaż jest płaski, płazem nie jest. Jest gadem.
- **Jak to możliwe, że wąż swe ofiary połyka w całości?** Możliwe, ponieważ zwierzę to może rozwierać szczęki bardzo szeroko, że jego ofiara z powodzeniem się w nich mieści. Nieważne, że całe ciało węża jest wąskie – świetnie się rozciąga.
- **Czy wąż połyka żywe ofiary?** Niektóre węże tak robią, inne duszą je najpierw lub zatrują jadem.
- **Jak wygląda zaskrońiec i czym się żywi?** Ma mniej więcej półtora metra długości, jest szarobrunatny lub zielonkawy, nie rzadko plamisty (ma dwie żółte plamy z tyłu głowy). Dobrze pływa. Żywi się głównie żabami.
- **Czy w naszym kraju występują węże?** Tak, np. zaskrońiec zwyczajny. Gatunek ten jest pod ochroną. Do litewskich węży należą też żmije. Są one znacznie groźniejsze od zaskrońców, bo jadowite. Ich jad jest niebezpieczny dla człowieka.

WYKREŚLANKA

Czy potraficie znaleźć wszystkie dziesięć liczb?

C	P	A	F	L	I	T	Q	F	E	A
C	N	A	V	K	C	R	U	F	J	S
F	W	O	G	M	O	Z	Q	K	T	L
H	I	U	G	E	Q	Y	U	L	A	I
Q	P	L	J	P	C	X	G	O	P	G
X	S	Z	E	Ś	Ć	J	X	S	I	G
X	C	S	D	Z	I	E	S	I	Ę	Ć
D	Z	I	E	W	I	Ę	Ć	E	Ć	C
W	T	E	N	U	T	S	Q	M	Z	K
A	E	D	R	J	U	O	M	Q	X	Y
J	R	E	D	N	O	G	N	K	I	O
K	Y	M	W	Q	C	Z	M	P	E	L

1. JEDEN
2. SZEŚĆ
3. DZIEWIĘĆ
4. DZIESIĘĆ
5. SIEDEM
6. OSIEM
7. PIĘĆ
8. DWA
9. CZTERY
10. TRZY

• **Z czym kojarzyły się węże naszym przodkom?** Według Biblii postać węża przybierał szatan-kusiciel, który namówił do grzechu Adama i Ewę. Jednak w wierzeniach starożytnych Greków wąż bywał także dobrym zwierzęciem. Wierzono, że w jego postaci wciela się np. bóg Asklepios (Eskulap), który leczy ludzi. Wąż był w Grecji symbolem uzdrowienia. Także na Litwie wierzono, że zaskrońce przynoszą szczęście. Uważano je nawet za święte.

W każdym rzędzie znajdują się dwa pola, na których występują takie same wzory. Pokolorujcie je kolorową kredką.

→	⇒	↗	→	⇐	↖	↘	→
→	↗	←	↘	→	↖	↑	↘
↓	↖	→	↓	↘	↗	←	↓
⇐	⇐	↑↓	⇐	⇒	↑↓	⇐	↘
↗	⇐	⇒	↗	↘	↗	↘	↖
↘	→	↖	→	↗	↘	←	→

Pierogi z serem i miętą

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Pierogi z białym serem doprawionym na słodko z dodatkiem świeżej mięty. Dodatek mięty sprawia że są wyjątkowe. Podane polane gęstą śmietaną i posypane cukrem często goszczą na moim stole. Można świeżą miętę zastąpić suszoną, chociaż jak dla mnie świeża jest lepsza. Warto wzbogacić menu o takie pierogi, zadowolą każdego smakosza.

Składniki:

• 3 szklanki mąki pszennej • 1/2 szklanki wrzącej wody • 1 łyżka oleju • 1/2 łyżeczki soli • zimna woda

Farsz:

• 500 gramów sera białego półtłustego • 2 duże, czubate łyżki posiekanej świeżej mięty • 1 jajko • cukier do smaku

Do polania:

• 100 ml kwaśnej śmietany • cukier • listki mięty

Wykonanie:

Mąkę na pierogi przesiać, zrobić po środku dołek, wlać wrzącą wodę i wymieszać łyżką. Do ciasta dodać

■ Pierogi z białym serem i miętą Fot. autorka

olej i zagnieść ciasto ręką, dolewając po trochu zimnej wody, wyrabiać, aby ciasto było miękkie i elastyczne, musi też odchodzić od ręki. Dobrze wyrobione ciasto przykryć ściereczką i zostawić na chwilę, aby odpoczęło. Przygotować farsz: ser przecisnąć przez prasę, lub ugnieść widelcem, dodać cukier do smaku, całe jajko i wszystko wymieszać. Jeśli farsz jest bardzo gęsty można dodać łyżkę śmietany, zależy to od sera jeśli jest suchy. Liści mięty opłukać, osuszyć i drobno pokroić, a następnie połączyć z twarogiem. Farsz spróbować jeśli wydaje

się, że mięta jest słabo wyczuwalna, można jej dołożyć. Ciasto wałkować na placki, szklanką wycinać kółka, na środek kłaść łyżką przygotowane nadzienie i zlepić pierogi.

W dużym garnku zagotować wodę, osolić ją i wrzucać na wrzątek pierogi, tak aby woda cały czas się gotowała, gdy wszystkie pierogi wypłyną do wierzchu, zmniejszyć grzanie i wolno gotować 5 minut.

Pierogi odsączyć z wody, wyłożyć na talerz, na wierzch dodać śmietanę, posypać cukrem i listkami świeżej mięty. ■

Sałatka z ogórków z natką pietruszki

Sałatka z ogórków z dodatkiem natki pietruszki z przepisu mojej mamy. Można wykorzystać w niej duże ogórki, które nie nadają się na konserwowe, czy kiszzone. Sałatka idealna jako dodatek do mięsa, a także sprawdza się na kanapki. Przepis nie jest trudny, wymaga jedynie trochę czasu, ale można rozłożyć przygotowanie sałatki na dwa dni.

Składniki:

• 2 kg ogórków • 4 cebule • garść posiekanej natki pietruszki • 1 marchewka • 1 duża łyżka soli

Zalewa:

• 1/2 szklanki octu 10% • 1/2 szklanki cukru • 2 łyżki olej

■ Fot. autorka

Wykonanie:

Ogórki dokładnie umyć, duże obrać, a mniejsze zostawić ze skórką. Marchewkę obrać, umyć i pokroić w plasterki, zalać wrzącą wodą i zostawić na 10 minut, a następnie odcedzić. Cebulę pokroić w półksiężycy. Ogórki obrane i te ze skórką pokroić

w plasterki, ale trochę grubsze niż na mizerię. Wszystkie warzywa włożyć do miski, posypać solą kamienną, wymieszać i zostawić na kilka godzin, lub nawet na całą noc, aby puściły sok. Ogórki razem z warzywami odcedzić z soku na sitku, ale nie odciskać. Składniki zalewy czyli ocet, cukier i olej zagotować, wlać zalewę do sałatki, dodać posiekaną drobno natkę pietruszki i wszystko wymieszać. Przygotować słoiki tzn. umyć je i wyparzyć. Sałatkę upychać w słoikach razem z zalewą, aby pozbyć się powietrza, zakręcić nakrętki. Słoiki pasteryzować 15 minut od zagotowania. Przepis jest na cztery słoiki półlitrowe, jeśli mamy mniejsze słoiki, sałatki wyjdzie więcej. ■

Krzyżówka

Dobry wojak z powieści Haška	14	Szeregi drzew wzdłuż alei Feler, defekt	Mitosny wiersz	Gimnastyka ascety	Buty do futbolu 1/4 meczu w NBA	9	Drab, oprych	Uchylny atrybut Temidy
Rodzaj naczyń					Zimowa na feldze		System płacy (od sztuki)	Fantazja poety, inwencja
Jezioro, źródło Nowy					13		Łamany przez kryptologów	Czwórka bez sternika
Wypadek	17	Piękny krzew ozdobny	Na karabiny, rowery		Stolica krainy fiordów			
Szmal lub Mrozek	Duża gromada ryb	Papier dłużny		Olszówka lub Bartosiewicz	Postać kobieca - symbol Francji			12
Dróżka w ogrodzie, parku				11	Malowana szminka		Bogini mądrości, nauki	Grupa przyjaciół lub kiść
Jeszcze nie prostwo							Okrąg wyborczy	Ukrywa bób, fasolę
Ruchome - to wydmy	4	Jasnioletowy kolor	15	Płaci za używanie telefonu	Bożek miłości			8
Edgar ... Poe, pisarz					Główny posiłek	5		
Ktoś powolny, pozbawiony energii	Owoc na powidła	Idziesz do niej po leki	Wśród arystokratów		Michał, aktor, piosenkarz		Meblowa trzcina	Deuter, tryt albo prot
Kłops, fiasko					Z Panną, Lwem i Rakiem	16		2
Gwóźdź z płaską główką	6	Znój, wysiłek			Imię dla pań albo wiersz		Uczy się jej rekrut	Biletowa na dworcu
Brak zgody na coś	1	Chłuba rudej bałki			Człowiek lub sedno sprawy	7		10
					Podobna do sofy			

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 27-28 LIPCA

Poziomo: BORDO - ZAWÓD - AWERSJA - GANEK - SKAWA - ADRESAT - BADYL - ODJAZD - OSAKA - FRACHTOWIEC - NIANIA - KOALA - GNIEWOSZ - RUDERA - AZOT - IKONA - PANACEUM - BABKA - ROWER - WINIAK - BANK - ERA - GOFR - GLAN - ROŻEN - STRUNA - LIGA - AMEN - FARSA - LAMPKA

Pionowo: BAGDAD - FIGURA - OBMOWA - TOWAR - JURAND - NAWA - RENETA - ANIELA - ENGELS - DRES - ZACIER - CYRKONIA - OSKARD - HAWAJE - WERSAL - CZAS - BOTOKS - IMBIR - KWAS - WOZAK - ANAGRAM - OWCA - DANIA - ZOMBI - LUMP - WNYK - ELTON - KAGANEK - IDEA - LANCA - TASAK - NANA

Hasło: Dworzec autobusowy

Uśmiechnij się!

W tramwaju facet pyta drugiego:

— Ile przystanków jest do Placu Wolności?

— Trzy.

Za dwa przystanki facet upewnia się:

— To teraz jeszcze jeden?

— Nie, teraz pięć.

Student medycyny na egzaminie ma wymienić 3 zalety mleka matki. Siedzi i myśli. No i wymyślił.

— Po pierwsze: Jest w 100 proc. naturalne. Po drugie: Jest ciepłe, nie trzeba podgrzewać.

I w tym momencie zabrakło mu inwencji. Siedzi, siedzi a czas leci. Profesor ma zbierać już kartki, a student w ostatniej chwili wpada na genialny pomysł:

— Po trzecie: ma rewelacyjne opakowanie!

Żona żali się mężowi:

— Wcale o mnie nie mylisz! Ciągłe tylko sport i sport. Nawet nie pamiętasz, kiedy jest rocznica naszego ślubu.

— Ależ pamiętam, kochanie. To było tego samego dnia, gdy Małysz wygrał Turniej Czterech Skoczni.

Komisariat policji. Dyżurka. Dzwoni telefon. Dyżurny odbiera:

— Komisariat Policji, słucham?

— Dzień dobry. Czy to wasz komisariat wysyłał wczoraj wieczorem patrol na Lipową 74 mieszkania 3?

— Chwileczkę, już sprawdzam.

Tak. Mielśmy zgłoszenie naruszenia ciszy nocnej — głośna muzyka, krzyki...

— Mam prośbę. Czy możecie ich przysłać jeszcze raz? Zapomnieli zabrać czapkę i pistolet. No i zdjęcia obejrzą, fajne wyszły!

Na lekcji języka polskiego nauczyciel pyta:

— Czym będzie wyraz „chętnie” w zdaniu: „Uczniowie chętnie wracają do szkoły po wakacjach.”?

Zgłasza się Jasio:

— Kłamstwem, panie profesorze!

Litewski rynek ratują grzyby z... Rosji i Białorusi!

Aleksander Borowik

W litewskich lasach susza wykosiła grzyby, ale skupujący grzyby zacierają ręce, bo mają... świeżutkie dostawy z Białorusi i Rosji.

SANKCJE NIE DOTYCZĄ...

„Grzyby i jagody nie są towarami objętymi sankcjami” – tłumaczy litewscy biznesmeni. Dwa lata wcześniej i w ubiegłym roku ceny skupu grzybów były rekordowe, był ich prawdziwy wysyp! W internecie było pełno przechwalań pełnymi bagażnikami samochodów. Mieszkańcy, którzy dostarczyli do punktów skupu kilogram kurek-voveričių, mogli spodziewać się nawet 10 euro. Jednak w tym roku kupujący płacą tylko 6 euro za kilogram tych grzybów.

Do budy skupu grzybów przydreptał dziadek z koszykiem borowików. „Ile, ile?! Za takie pieniądze to już lepiej dam swojej starej. Niech wysuszy, to będziemy mieli do bożonarodzeniowych pierożków...”

Z Białorusi i Rosji tanie grzyby wędrują do Europy, a przy okazji obniżają ceny na Litwie.

NA WILEŃSZCZYŹNIE...

W Polsce te szlachetne grzyby są nazywane prawdziwkami. Chyba dlatego, że w odróżnieniu od innych grzybów, np. podgrzybków, najpopularniejszym grzybem jadalnym z rodziny podgrzybków jest podgrzybek brunatny. Wyróżnia się także inne rodzaje podgrzybków, np. podgrzybek zajączek, podgrzybek złotawy, podgrzybek żeberkowy.

U nas, na Wileńszczyźnie, grzyby te są zwane borowikami zajączymi, podosiniakami czy podbrzeźniakami.

„MODELOWY” GRZYB!

Borowik szlachetny, to bardzo piękny, wręcz modelowy grzyb. Ma średnicę od 6 do 25 cm. Dojrzałe okazy są jasnobrązowe lub ciemnobrązowe. Natomiast tylko sporadycznie kapelusz borowika szlachetnego nabiera barwy karminowej. Cieszą się dużą popularnością ze względu na swój wyjątkowy smak. Często porównywany jest on do smaku orzechowego.

GDZIE ROSNĄ BOROWIKI?

Występowanie borowików zależy od zjawiska mikoryzy, czyli swoistej symbiozy korzeni roślin z dopasowanymi do ich potrzeb gatunkami grzybów.

29.>>

Danie z borowików

Borowiki smażone na maśle – pełnia leśnego aromatu! Przygotowanie 20 min., na 4 osoby.

Składniki:

• 50 dag kapeluszy • 1 średnia cebula • 1 łyżka mąki • 1/2 szklanki śmietany • masło do smażenia, najlepiej klarowane • sól • pieprz

Przygotowanie krok po kroku:

kapelusze grzybów oczyścić, umyć, pokroić w grubsze plastry, cebulę posiekać w kostkę; na patelni rozgrzać masło, dodać cebulę i zeszklić, włożyć grzyby, smażyć, cały czas mieszając, aby nie przywarły do dna; do śmietany dodać mąkę, wlać na patelnię, zamieszać, dusić jeszcze przez chwilę, doprawić solą i pieprzem.

Kiedy byłem redaktorem naczelnym, to raz do redakcji czytelnik przyniósł dorodnego borowika. Nie był rekordowy, ale „pochlebca” wiedział, co robi: „Borowik dla Borowika!”. No i borowik poszedł „z marszu” do zupy i na patelnię... Smacznie było! **Fot. Marian Paluszkiewicz**

28.>>

To naprawdę wspaniały proces, z którego korzyści czerpią obie strony. Drzewa mogą czerpać z ziemi większą ilość cennych składników odżywczych i wody, a także zyskują odporność na wiele chorób. Grzyby otrzymują w zamian węglowodany wytwarzane w procesie fotosyntezy.

LUBIĄ CISZĘ...

Borowiki można spotkać właściwie w każdym lesie. Rosną w lasach liściastych, iglastych i mieszanych. Ponadto żyją w symbiozie z wieloma gatunkami drzew. Jednak warto zaznaczyć, że borowiki najbardziej upodobały sobie świerki. Poza tymi drzewami, grzyby te lubią koegzystować w pobliżu sosen i dębów. Warto również podkreślić, że borowiki raczej nie występują w pobliżu dużych miast. Wolą spokój i ciszę.

NA CO UWAGAĆ!

Podczas zbierania grzybów niezwykle ważna jest umiejętność ich

Siedzą sobie w lesie borowik z muchomorem. Nagle słyszą pohukujących grzybiarzy! „O, zaraz ktoś powędruje do zupki!” – mówi szydlerczo muchomor. A borowik na to stoicko: „O, a zaraz ktoś dostanie butem w pysk!”.

rozpoznawania. Wszyscy wiemy, że muchomor ma czerwony kapelusz w kropki. Jednak istnieje wiele innych trujących gatunków grzybów, które do złudzenia przypominają te jadalne. Borowiki można np. pomylić z goryczakami żółciowymi. W początkowej fazie rozwoju goryczak wygląda bardzo podobnie do borowika szlachetnego.

JAK GO ODRÓŻNIĆ?

Należy dokładnie przyjrzeć się trzonowi grzyba. Trzon goryczaka ma barwę jasnożółtawą i jest pokryty ciemniejszą, brązową, wypukłą i wyczuwalną siateczką. Warto zaznaczyć, że jest ona znacznie wyraźniejsza niż w przypadku prawdziwka. ■

W Monachium będzie konsulat Litwy

Litewski rząd w poniedziałek, 31 lipca, podjął decyzję o utworzeniu konsulatu generalnego w Monachium, w Niemczech.

Konsulat rozpocznie pracę 1 września.

Według Ministerstwa Spraw Zagranicznych Litwy, biorąc pod uwagę polityczny i gospodarczy wpływ Niemiec na Unię Europejską i społeczność międzynarodową, wielkość Niemiec i znaczenie w polityce zagranicznej, konieczne jest wzmocnienie więzi z tym krajem. Konsulat Generalny w Monachium będzie liczył siedmiu pracowników.

Wolą gotówkę

Chociaż zdecydowana większość mieszkańców Litwy, Łotwy i Estonii decyduje się na elektroniczne metody płatności, to 31 proc. Litwinów, 32 proc. Łotyszy i 18 proc. Estończyków nadal używa gotówki do pokrywania codziennych wydatków – wynika z badania przeprowadzonego przez Norstat na zlecenie Citadele Bank. Badanie wykazało również, że Litwini używają gotówki częściej niż Estończycy czy Łotysze. 8 proc. respondentów na Litwie stwierdziło, że nigdy nie korzysta z kart bankowych i zawsze płaci tylko gotówką, w porównaniu do 5 proc. na Łotwie i zaledwie 3 proc. w Estonii. Płatności gotówkowe na Litwie i Łotwie są najbardziej popularne wśród osób w wieku 50-59 lat.

wilnoteka.lt, lrt.lt
Fot. wikipedia.org

Litewski rynek zalany rosyjskimi i białoruskimi grzybami

Litewscy biznesmeni nie mogą płacić mieszkańcom dużo za grzyby, bo rynek jest zalewany tanim towarem z Ukrainy oraz Rosji i Białorusi. A „lisciczki” jadą do Europy głównie z Rosji. Cała nadzieja na rodzimy sezon jesienny, kiedy powinny pojawić się borowiki. Na razie na rynkach wileńskich można tylko kupić marne ilości kurek. Tymczasem działające na Litwie banki skandynawskie blokują płatności za grzyby z Rosji i Białorusi.

■ Rys. Władysław Mickiewicz

TVP WILNO	
7.00 Info Wilno	
7.15 Studio Wilno	
7.30 Rusz się człowieku	
7.45 Tygiel	
8.15 Polonia 24	
8.40 Wielcy Polacy, wielkie historie	
9.40 Pociąg do smaku	
10.00 Gra słów	
10.30 Słownik polsko@polski	
10.55 Zakochaj się w Polsce	
11.20 Arrasów dzieje osobliwe	
11.45 S. „Leśniczówka”	
12.30 Przystanek slow food	
13.00 Info Wilno	
13.05 Studio Wschód	
13.30 Czas na przebój	
14.15 Gwiazdozbiór	
14.50 S. „Kresowe grody i rody”	
15.05 Gra słów	
15.30 Astronarium	
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	
16.20 S. „Stulecie Winnych”	
17.00 S. „Klan”	
17.30 Pociąg do smaku	
17.50 S. anim. „Leo da Vinci”	
18.05 S. „Barwy szczęścia”	
19.00 Info Wilno	
19.15 Studio Wilno	
19.40 S. „M jak miłość”	
20.30 Wiadomości	
21.00 „Kanał” dramat wojenny	
22.45 Informacje kulturalne	
23.00 Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie	
00.00 Info Wilno	
00.05 Studio Wilno	
00.40 S. „Stulecie Winnych”	
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.02 Dzień dobry, Litwo	
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	
8.55 S. „Soko Leipzig”	
9.40 S. „Alpejscy	

detektywi”	
10.30 S. „Jedna sprawa na dwóch”	
11.30 „Piątka!”	
13.30 Kto i dlaczego?	
13.00 „LRT studio spraw bieżących”	
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości	
16.30 S. „Zaklinacze koni”	
17.15 S. „Wszystko dla pań”	
18.00 Kto i dlaczego?	
18.30 Ważna godzina	
19.30 Dzieci Tysiąclecia	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 Wiadomości Rowerowe	
22.00 S. „Wikingowie”	
22.50 S. „Zdrajca”	
23.50 S. „Alpejscy detektywi”	
	
6.00 Filmy anim.	
7.00 S. „Ratownicy”	
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	
10.00 S. „Świeża krew”	
11.00 KK2	
11.30 Będzie wszystko	
12.00 Wiadomości	
13.20 Kopciuszek Księżniczka	
14.30 S. „Miłosne potyczki”	
15.30 S. „Złoty chłopak”	
16.30 Dobry wieczór, Litwo	
18.30 Wiadomości	
19.30 KK2	
20.00 Będzie wszystkiego	
20.30 Kopciuszek Księżniczka	
21.30 Wiadomości	
22.30 „Inwazja: Bitwa o Los Angeles” film fab.	
00.50 S. „Świeża krew”	
LRT PLUS	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	
6.05 Lato przy wzgórzu zamkowym	
7.00 Kto i dlaczego?	
7.30 Przyjazna Litwa	
8.30 Życie na wsi jest dobre	

9.00 Dzień dobry Litwo	
11.30 Zeszyt wileński	
12.00 „Ludzie, którzy stworzyli Litwę”	
12.45 Odblaski	
13.15 Spacery	
13.45 MŚ w piłce nożnej kobiet. Chiny-Anglia	
16.00 S. „Jedna sprawa na dwóch”	
17.05 „7,7 miliarda ludzi i więcej” film dok.	
18.00 S. „Służyć i bronić”	
19.00 7 dni Kowna	
19.30 S. dok. „Dziadectwo”	
20.30 Panorama	
21.00 Temat dnia	
21.30 „Będę z tobą” film dok.	
22.40 Nie mam tylu lat	
23.10 Notatki przyrodnika	
23.35 „Wiara i życie”	
00.00 Wiadomości DW (ros.)	
00.15 Dziś na świecie (ros.)	
	
6.00 Seriale anim.	
7.45 S. „Pielęgniarki”	
8.55 S. „Uzurpatorka”	
10.00 S. „Barrister Babu”	
11.00 S. „Kobiety lekarz”	
12.00 S. „Niewierna”	
14.00 S. „Macochoa”	
15.00 S. anim.	
16.00 Wiadomości TV3	
16.30 TV Pomoc	
18.30 TV3 wiadomości	
19.30 Mecz w koszykówce mężczyzn. Litwa-Gruzja	
21.30 Wieczorne wiadomości TV3	
22.30 „Gotti” dramat	
00.50 S. „Hamilton”	
	
6.00 S. „Nieśmiertelny”	
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni	
8.25 S. „Ciepła posada”	
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru	

sprawiedliwości”	
10.35 S. „CSI. Miami”	
11.35 S. „Mentalista”	
12.30 S. „Nieśmiertelny”	
14.50 S. „Ciepła posada”	
17.00 Dzień info	
17.30 S. „Mentalista”	
18.30 S. „CSI. Miami”	
19.30 S. „Seal Team”	
20.30 „Ale numer!”	
21.00 „Zabójczy układ” thriller	
22.45 „Księga ocalenia” film fab.	
	
5.30, 13.00 Nowy dzień	
6.30 S. „Jasnowidz”	
7.30 Misja lato	
8.00 S. „Tajemnica”	
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”	
11.00, 21.25 S. „Na imię ma Kozaim”	
12.00 Kod zdrowia	
14.00, 0.30 S. „Ślad”	
15.00 S. „Jasnowidz”	
16.00, 18.00 Reporter	
16.20 Sport. Pogoda	
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”	
17.00, 23.30 S.dok. „Paranormalne zjawiska 911”	
18.20 Sport. Pogoda	
18.30 Pytanko	
20.00, 22.30 Reporter	
20.40 Sport. Pogoda	
20.50 S. „Jasnowidz”	
22.50 Sport. Pogoda	
23.00 Pytanko	
	
5.40 S. „Hawaii 5.0”	
7.30 S. „Cobra 11”	
8.30 „Jestem rajdowcem”	
9.00 „E-gazas dugnas”	
9.30 S. „Ostrożnie - rodzina!”	
10.30 S. „Simpsonowie”	
11.30, 18.55 S. „Żonaty i z dziećmi”	
12.30 S. „Tatusz rządzi”	
13.00 S. „Tatuski”	
14.00 S. „Cobra 11”	
15.00 S. „CSI. NY”	
16.00 S. „Hawaii 5.0”	

18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!”	
20.00 „Inny świat. Wietnam” film dok.	
21.00 „Ostatnia szansa” thriller	
23.00 S. „Elementary”	
23.55 S. „Policjanci”	
	
6.00 S. „Kadin”	
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”	
8.00 S. „Zakazany owoc”	
9.00 S. „Zranione serce”	
10.00 „Cud” dramat	
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”	
12.00 S. „Dr House”	
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”	
14.00 S. „Major Crimes”	
15.00 S. „Anupamaa”	
15.30 S. „Bądź ze mną”	
16.00 „Zamiećmy się zonanami”	
18.00 S. „Major Crimes”	
19.00 S. „Dr House”	
21.00 S. „Sarah Kohr”	
22.55 S. „Tajemnicza droga”	
01.25 S. „Jednostka do zadań specjalnych”	
TVP 1	
6.15 S. „Miasto z morza”	
7.05 S. „Klan”	
7.30 S. „Leśniczówka”	
8.00 Transmisja Mszy Świętej	
8.30 „Kościół z bliska”	
9.00 Wiadomości	
9.10 „Kwadrans polityczny”	
9.25 „Informacje kulturalne”	
9.40 S. „Ranczo”	
10.35 S. „Komisarz Alex”	
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	
13.00 Wiadomości	
13.10 „Agrobiznes”	
13.35 „Magazyn	

Rolniczy"	7.00, 23.05 Polonia 24	20.15 „ALARM!"	barykady"	14.30 Msza Święta z
13.50 Film dok.	7.30 „Pożyteczni.pl"	20.30 Wiadomości	film dok.	Jasnej Góry
15.00 S. „Wspaniałe	8.00 „W Polskę	21.00 Gość	19.10 „Złoty pociąg"	15.20 Muzyczne chwile
stulecie"	jedziemy"	Wiadomości	film dok.	15.30 „Być dla Polski,
16.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie	21.15 „Minęła 20."	20.00 S. „Korona królów"	być dla Polaków"
16.10 Tour de Pologne	na śniadanie"	22.00 „Fakty	21.00 S. „Dom"	film dok.
2023	(11.35 „Panorama")	czy kłamstwa"	22.30 „Tędy przeszła	16.00 „Augustianie -
18.00 „Teleexpress"	12.10 „Kamperem po	22.50 „W tyle wizji"	historia"	wiara i prawda"
18.20 „Jaka to	Południu"	23.30 „W tyle wizji	23.00 „Dekalog –	film dok.
melodia?"	12.30, 16.55 S. „Barwy	Extra"	Dziesięć"	16.50 „Ma się rozumieć"
19.00 S. „Ranczo"	szczęścia"	00.00 Info Wieczór	film TVP.	17.00 Informacje dnia
20.00 „Jeden	13.00 Wiadomości	00.30 „W akcji"	23.55 „Był taki dzień"	17.10 „Jestem mamą"
z dziesięciu"	13.15 S. „Dom"		00.00 „Umrzeć za	17.25 „Przyroda w
20.30 Wiadomości	14.40 „Barbara		Warszawę	obiektywie"
20.15 Tour de Pologne	Grocholska"	7.00 „Był taki dzień"	(Powstanie	17.40 „Zdrowie z bożej
21.18 „ALARM!"	15.05 „Giganci historii"	7.02 „Informacje	Warszawskie)"	apteki"
21.30 „Warszawiacy	16.00 Wiadomości	kulturalne"	film dok.	17.55 „Życie według
śpiewają (nie)	16.15 „Zaczarowany			Świętego Jana
zakazane	świat..."	7.15 S. „Czas honoru.	18.10 „Prosto	Pawła II"
piosenki" koncert	16.35 „Nela Mała	Powstanie"	o gospodarce"	18.30 „Zostań
23.05 „Powstanie	Reporterka"	8.00 „Był taki dzień"	18.30 „Zostań	żołnierzem RP"
Warszawskie"	17.25 „Nad Niemnem"	8.05 „Okrasa łamie	18.45 Muzyczne chwile	
film. fab.	17.40 „Studio Lwów"	przepisy"	19.05 Informacje dnia	
00.40 „Kurierka"	18.00 Teleexpress	8.30 „Lena na	19.15 „Rozmowy	
film dok.	18.15 Tour de Pologne	Bałkanach"	niedokończone"	
	18.25 S. „Na kłopoty..."	8.50 „Zakochaj się	20.30 „Každy maluch	
	Bednarski"	w Polsce"	to potrafi"	
8.00 „Zaginione -	19.30 „Informacje	9.35, 20.50 „Powstanie	21.00 Informacje dnia	
odnalezione"	kulturalne"	Warszawskie	film dok.	
8.20, 14.25, 23.00	19.45 „Czym żyje	dzień po dniu"	8.55, 18.55 „Poczet	
„Informacje	świat"	9.45 „Arrasów dzieje	wielkich Polaków"	
kulturalne"	20.05 „Gra słów.	osobliwe"	9.00 Informacje dnia	
8.50 „Wydarzenie	Krzyżówka"	10.05 „Historia na ten	9.15, 22.40 „Polski	
aktualne"	20.30 Wiadomości	czas"	punkt widzenia"	
9.50 „Owszem	21.15 Tour de Pologne	10.15 S. „W piątą stronę	9.35 „10 obrazów z	
Mazowsze"	21.30 „Warszawiacy	świata"	życia prymasa"	
10.25 S. „Arabela"	śpiewają (nie)	11.00 „Flesz historii"	oratorium	
11.00, 19.40 S. „Powrót	zakazane	11.15 „Szerokie tory"	10.00 „Papież Polak do	
Arabeli"	piosenki" koncert	11.40 „Piosenką przez	rodaków"	
11.40 „Godzina W"	23.35 „Lato, muzyka,	historie"	10.35 „Mladifest 2017.	
dramat	zabawa"	11.45, 20.45, 22.55	28. Festiwal Młodych w	
13.15 S. „Kolumbowie"		„Kalendarium	Medjugorje"	
14.55 „Nie będąc -	6.35, 11.00 Serwis Info	Powstania	reportaż	
jestem. Krzysztof	Poranek.	Warszawskiego"	10.55, 12.50, 20.25,	
Kamil Baczyński"	8.10 „Jedziemy"	11.50 S. dok.	22.35 Święty na każdy	
film dok.	8.50 „Agrobiznes"	„Wszystkie kolory	dzień	
15.55 „Siostra. Anna	9.00 „Jedziemy dalej"	świata"	11.00 Informacje dnia	
Rydlówna jakiej	9.20 „Minęła 8."	12.40 „Był taki dzień"	11.15 „Jak my to	
nie znamy"	10.10 „Minęła 9."	12.45 „W kotle historii"	widzimy - z	
film dok.	10.40 Plan dnia	13.15 S. „Blondynka"	daleka widać	
17.25 „Powstanie	11.30 Serwis Info Dzień	14.00 „Ex Libris"	lepiej"	
Warszawskie"	13.00 Info Raport	14.20 „Człowiek, który	11.45 „Zew natury"	
dokument fab.	14.30 Serwis Info Dzień	rozpoczął	12.05 „Mocni w wierze"	
19.05 „Mazurki nad	16.30 Info Dzień	powstanie"	12.35 „Słowo życia"	
Wisłą"	(17.45 Info Kultura)	film dok.	12.40 „Ma się	
21.00 „Kurier"	18.00 „Teleexpress"	15.05 „Kresowe dzieje"	rozumieć"	
film sensac.	18.15 „Teleexpress	15.45 „Informacje	13.00, 19.00 Modlitwa	
23.30 S. „Genialna	Extra"	kulturalne"	Anioł Pański	
przyjaciółka"	18.30 „O co chodzi"	16.00 „Giganci historii"	13.03 Informacje dnia	
00.40 „Wielkie tournee"	19.00 Panorama	16.45 „Historia	13.20 „Ikona miłości"	
komedialna	19.20, 22.20 Serwis	Mediów"	film dok.	
	Info Wieczór	17.10 S. „Czas honoru.	14.00 S. dok.	
	19.35 „O tym się mówi"	Powstanie"	„Pielgrzym	
	20.10 Info Kultura	17.55 S. „Kopernik"	miłości"	
		18.45 „Listy z		

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Moda na rodzinę
7.55	Nad Niemnem
8.15	Polonia 24
9.35	Zwierzaki Czytali
9.50	Odlotowe opowieści
10.10	Gra słów. Krzyżówka
10.30	Słownik polsko@polski
10.55	Litwa nieoczywista
11.15	Dobre historie
12.35	To je Borowicz. Podróże ze smakiem
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.25	Zakochaj się w Polsce
13.45	Va Banque
14.35	Gra Warszawa
15.10	Gra słów
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Matki, żony i kochanki”
17.15	S. „Klan”
17.40	Odlotowe opowieści
17.45	Czytanie przed snaniem
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.30	Panorama litewska
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Leśniczówka”
21.50	„Warszawiacy śpiewają (nie) zakazane piosenki” koncert
23.10	Informacje kulturalne
23.25	S. „Na sygnale”
00.15	Info Wilno
00.30	Studio Wilno
00.45	Sport
01.00	S. „Matki, żony i kochanki”
LRT TV	

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40, 23.50	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Jedna sprawa na dwóch”
11.30	„Piątka!”
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	„LRT studio spraw bieżących”
14.00, 15.00, 16.00	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Przyjazna Litwa
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Zdrajca”

6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Kopciuszek Księżniczka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
20.30	Kopciuszek Księżniczka
21.30	Wiadomości
22.30	„Cwaniaki z Hollywood” komedia
00.35	S. „Świeża krew”

LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Dzieci Tysiąclecia

7.00	Kto i dlaczego?
7.30	„Tydzień Książki 2023”
8.20	Niezapomniane Wilno
8.30	Wiara i życie
9.00	Dzień dobry Litwo
11.30	Jesteśmy z Ukrainy
11.55	W sercu Litwin
12.45	MŚ w piłce nożnej kobiet. Jamajka-Brazylia
15.00	Nadzieja po obu stronach Atlantyku
15.35	S. „Jedna sprawa na dwóch”
16.35	„7 dni Kowna”
17.05	S. dok. „Dziedzictwo”
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	To jest kino
19.30	„Życie bez ograniczeń” film dok.

20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Koncert
22.55	Legends. Dziś i na zawsze
23.50	Niezapomniane Wilno
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
8.00	„Droga żywności”
8.55	S. „Uzurpatorka”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macochoa”
15.00	S. anim. „Simpsonowie”
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Pielęgniarki”
20.30	S. „Oskarżony o miłość”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Taxi 5” komedia
00.45	S. „Hamilton”

BTW	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Ciepła posada”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Po prostu walcz” film fab.
22.55	„Zabójczy układ” thriller

5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	„W cieniu mężczyzn”
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	W świecie koszykówki
12.30, 23.00	Stop linia
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30	S. dok. „Miłość w deszczu”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Rozmowy nad morzem
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda

5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30, 17.00	„Magazynowe wojny”

9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	S. „Tatuś rządzi”
13.00	S. „Tatuśki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Ostrożnie - rodzina!”
20.00	S. dok. „Inny świat. Wietnam”
21.00	„Hot Shots!” komedia
22.50	S. „Elementary”
23.40	S. „Policjanci”

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Sarah Kohr”
00.50	S. „Jednostka do zadań specjalnych”

6.15	S. „Miasto z morza”
7.05	S. „Klan”
7.25	S. „Leśniczówka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Życiowe wybory”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”

11.35 S. „Ojciec Mateusz”	7.30 S. „Perły Bałtyku”	19.35 „O tym się mówi”	Narodowej”	14.45 Muzyczne chwile
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	8.00 „Qulszoł”	20.10 Info Kultura	film dok.	15.00 „Ojcu Świętemu się nie odmawia...”
13.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	20.15 „ALARM!”	20.00 S. „Korona królów”	film dok.
13.10 „Agrobiznes”	12.10 „Studio Lwów”	20.30 Wiadomości	20.50 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”	15.35 „Nowo nawrócenie”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”	12.30, 16.55 S. „Barwy szczęścia”	21.00 Gość Wiadomości	21.00 S. „Dom”	film dok.
13.50 „Dzikie konie. Opowieść z Puszczy” film dok.	13.00 Wiadomości	21.15 „Minęła 20.”	22.30 „Wojownicy czasu”	16.20 „Polka” reportaż
15.00 S. „Krawcowa z Madrytu”	13.15 „Warszawiacy śpiewają (nie) zakazane piosenki” koncert	22.00 „Nie da się ukryć”	23.00 „Opowieści weekendowe: Damski interes”	16.50 „Ma się rozumieć”
16.00 Wiadomości	14.40 „Notacje - ks. Bogdan Kończak. Pod Twoją opieką”	22.50 „W tyle wizji”.	film TVP	17.00 Informacje dnia
16.10 Tour de Pologne 2023	15.05 „Nie będąc - jestem. Krzysztof Kamil Baczyński” film dok.	23.30 „W tyle wizji Extra”	00.00 „Odważyć się być wolnym” film dok.	17.10 „Na zdrowie”
18.00 „Teleexpress”	16.00 Wiadomości	00.00 Info Wieczór	00.45 „Historia na ten czas - Żołnierze Wyklęci”	17.30 „Słudzy Boga i człowieka. Aniołowie”
18.20 „Jaka to melodia?”	16.20 S. anim. „Agatka”	00.30 „W akcji”	23.55 „Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii”	reportaż
19.00 S. „Ranczo”	16.30 S. anim. „Mami Fatale”			18.00 „Po stronie prawdy”
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.40 „GO - TU - JEMY”	7.00 „Był taki dzień”	6.35 „Dulce et decorum est pro Patria mori” film dok.	19.15 „W górcekim domku ogrodnika”
20.30 Wiadomości	17.25 „Kierunek Zachód”	7.02, 15.50 „Informacje kulturalne”	7.25 „Kamienie wołać będą” film dok.	reportaż
20.15 Tour de Pologne	17.40 „Magazyn z Wysp”	7.15 S. „Czas honoru. Powstanie”	8.25 Muzyczne chwile	20.30 S. anim.
21.18 „ALARM!”	18.00 Teleexpress	8.05 „Okrasa łamie przepisy”	8.35 „Zdrowie z bożej apteki”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.35 S. „Velvet”	18.15 Tour de Pologne	8.30 „Historia Mediów”	8.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”	21.20 Modlitwa różańcowa
22.35 S. „Stulecie Winnych”	18.25 S. „Na kłopoty... Bednarski”	8.50, 17.10 „Kalendarium Powstania Warszawskiego”	9.00 Informacje dnia	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
23.35 S. „Osiecka”	19.30 „Informacje kulturalne”	8.55 „Lena na Bałkanach”	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	22.00 Apel Jasnogórski
	19.45 „Czym żyje świat”	9.20 „Ocalony świat”	9.35 „Každy maluch to potrafi”	22.20 Informacje dnia
8.00 „Muzyczne poranki”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	9.45 „Arrasów dzieje osobliwe”	9.50 „Słowo życia”	23.00 „Dziewczyny z tamtych lat”
8.15, 14.55, 23.15 Informacje kulturalne	20.30 Wiadomości	10.10 „Był taki dzień”	10.00 „Być dla Polski, być dla Polaków”	film dok.
8.40 „Niedziela z...”	21.15 Tour de Pologne	10.15 S. „W piątą stronę świata”	10.30 „Sanktuaria polskie”	23.50 „Mali Bracia Ubogich”
9.25 „Vistuliada 5”	21.20 S. „Blondynka”	11.00 „Zakochaj się w Polsce”	10.50, 0.55 Święty na każdy dzień	film dok.
10.20, 19.55 S. „Powrót Arabeli”	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	11.25 „Tędy przeszła historia”	11.00 Informacje dnia	
11.35 „Powstanie Warszawskie” dokument fab.		11.50 S. dok. „Wszystkie kolory świata”	11.15 „Jestem gotowy na wszystko...”	
13.15 S. „Zielona miłość”	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	12.45 „W kotle historii”	12.00, 12.45, 14.15, 18.45, 19.30	6.00, 11.00 Fani czterech kółek
15.20 Film krótkom.	8.10 „Jedziemy”	13.15 S. „Blondynka”	12.00 „Słowo życia”	9.00 Jak to jest zrobione?
16.10 „Truffaut-Godard - filmowi rywale” film dok.	8.50 „Agrobiznes”	14.00 „Listy z barykady” film dok.	12.00 „Słowo życia”	10.00 Skarby z szopy
17.15 „Kanał” dramat	9.00 „Jedziemy dalej”	14.25 „Był taki dzień”	13.00 Łowcy staroci: renowacje	12.00 Łowcy staroci: renowacje
19.00 „Zaginione Skarby”	9.20 „Minęła 8.”	14.28 „Spot Barykada”	14.00 Hotel nad brzegiem oceanu	13.00 Łowcy staroci: renowacje
19.10 „Przestrzeń pamięci”	10.10 „Minęła 9.”	14.30 „Umrzec za Warszawę (Powstanie Warszawskie)”	14.00 Hotel nad brzegiem oceanu	14.00 Hotel nad brzegiem oceanu
21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” dramat	10.40 Plan dnia	15.25 „Arsenał”	16.00 Zarobić na kamperach	16.00 Zarobić na kamperach
23.40 Film dok.	11.30 Serwis Info Dzień	16.05 „Giganci historii”	17.00 Skarby z szopy	17.00 Skarby z szopy
	13.00 Info Raport	16.50 „Historia Mediów”	17.30 Dom na piaskach	17.30 Dom na piaskach
7.00, 23.05 „Polonia 24”	14.30 Serwis Info Dzień	17.15 S. „Czas honoru. Powstanie”	19.00 Jak to jest zrobione?	19.00 Jak to jest zrobione?
	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	18.00 S. „Kopernik”	19.30 Jak to działa?	19.30 Jak to działa?
	18.00 „Teleexpress”	18.55 „Był taki dzień”	20.00 Fani czterech kółek	20.00 Fani czterech kółek
	18.15 „Teleexpress Extra”	19.00 „Plac Pamięci	21.00 Shorty i jego bryki	21.00 Shorty i jego bryki
	18.30 „O co chodzi”		22.00 Łowcy klasyków	22.00 Łowcy klasyków
	19.00 Panorama		23.00 Sposób na remont	23.00 Sposób na remont
	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór		00.00 Nagi instynkt przetrwania	00.00 Nagi instynkt przetrwania

Wilno Vilnius w Gdańsku

WSPÓLNOTA - wydarzenia kulturalne / integracja / jarmark wileński

weekend
otwarcia:

11 – 13
sierpnia 2023

spotkania
wileńskie:

lato/jesień

CZEKAMY NA WAS
W WIELU MIEJSCACH
GDAŃSKA

SPRAWDŹ:
gak.gda.pl/wilnowgdansku

ORGANIZATORZY:

GAK.

PARTNERZY:

PATRONATY
HONOROWE:

AMBASADA
REPUBLIKI LITWAŃSKIEJ
W GDAŃSKU (WILNO)

KONSUL HONOROWY
REPUBLIKI LITWAŃSKIEJ
W GDAŃSKU JÓZEF POLTRAK

PATRONI
MEDIALNI:

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).
Tel. 8 688 56 717

KAWIARNIA

SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Węcej niż 20 lat doświadczenia

Plastikowo-aluminiowe OKNA, DRZWI

Od 189€

PODKOSZONE DRZWI GARAŻOWE

Tel.: 8-616-46655, 8-640-22992

www.manonamukas.lt

Hotel w Wilnie
na sezon turystyczny zatrudni
dyżurnego administratora

Wymagania: znajomość języka polskiego oraz angielskiego (podstawy).

Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

ekonovus
Poszukujemy pracowników w Wilnie

Oferujemy pracę:

- PRACOWNIKOM MOBILNYCH EKIP SPRZĄTAJĄCYCH (sprzątanie terenu, od 750-950 euro)
- KIEROWCOM (kategorie C, CE od 2000 euro)
- PRACOWNIKOM POMOCNICZYM (od 850 euro)
- SORTOWNIKOM (od 750 euro)

Tel. 8 690 91969

Wynagrodzenie po odliczeniu podatku + premie.
Rekompensujemy paliwo
lub dowozimy do pracy transportem firmowym
Czekamy na Ciebie!

Informacja apie Vilniaus rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano patvirtinimą

Plano rengimo organizatorius UAB „VAATC“ (Lvivo g. 89-75, 08104 Vilnius, interneto svetainės adresas <https://www.vaatc.lt/>, tel. (8 5) 213 0397, el. p. info@vaatc.lt) informuoja, kad Vilniaus rajono savivaldybės taryba **2023 m. liepos 28 d.** patvirtino Vilniaus rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planą (toliau – Planas). Su patvirtintu Planu, vertinimo subjekto išvadų ir visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymomis, numatytomis Plano įgyvendinimo pasekmių stebėsenos (monitoringo) priemonėmis, informacija apie tai, kaip aplinkos apsaugos klausimai sprendžiami Plane, kaip priimant sprendimą atsižvelgta į vertinimo ataskaitoje pateiktą informaciją, vertinimo subjekto išvadas, visuomenės pasiūlymus, su motyvais, lėmusiais priimtosios plano alternatyvos pasirinkimą, galima susipažinti UAB „VAATC“ interneto svetainėje <https://www.vaatc.lt/apie-bendrove/atliekos-2027/>. UAB „VAATC“ informacija

Zam. 2697

KURIER WILEŃSKI

PRENUMERATA 2023

na kolejny miesiąc oraz do końca br. trwa do 28 dnia każdego miesiąca

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	1 mies. – 8,00 €
	3 mies. – 22,00 €
	6 mies. – 43,00 €
WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	1 mies. – 7,00 €
	3 mies. – 20,00 €
	6 mies. – 39,00 €
WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	1 mies. – 3,00 €
	3 mies. – 8,50 €
	6 mies. – 17,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować:
w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr tel. (8-5) 212 30 40
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

new MEN
Style®

Wypożyczanie i sprzedaż garniturów męskich

Kalvarijų 140A, Vilnius
tel. 8 645 10 020
el.p.: info@newmen.lt

www.newmen.lt

Niedźwiedzie w basenie z masażem

Właściciel domu w południowej Kalifornii (USA) przyłapał niedźwiedzie i jej młode na kąpeli w basenie. Dwa niedźwiedzie brunatne – samica oraz jej młode świetnie bawiły się w przydomowym basenie. Choć w niedużej „pływalni” te spore zwierzęta nie miały wiele miejsca, udało się im popluskać przez kilka chwil. Taplanie w wodzie największą radość sprawiło niedźwiedziątku. Małe zwierzę rozkosznie zanurzało się i zachęcało matkę do wspólnej zabawy. Baraszkującym niedźwiedziom z kamerą w rękę przyglądał się właściciel domu. Leśni, niezapowiadani goście zdawali się nie zwracać uwagi, na znajdujące się w budynku człowieka.

Fot. Pixabay.com

Odkryto pozostałości teatru Nerona

Wszystko wskazuje na to, że w Rzymie znaleziono pozostałości teatru Nerona. Odkryto je podczas prac archeologicznych na dziedzińcu Kamienicy Penitencjarzy, gdzie znajduje się siedziba Zakonu Rycerskiego Grobu Bożego w Jerozolimie. Niezwykłego znaleziska dokonano w miejscu nadzwyczajnym, przy via della Conciliazione, prowadzącej do Watykanu. Archeolodzy natrafili tam na strukturę i dekoracje, które według nich zapewne były częścią słynnego teatru cesarza, panującego w I wieku naszej ery. To między innymi pozostałości majestatycznych kolumn z marmuru, wyrafinowane ozdoby pokryte warstwą złota oraz pomieszczenia, wykorzystywane jako magazyny kostiumów i elementów scenografii. Wszystko to należy zdaniem badaczy uznać za resztki Theatrum Neronis. Wykopaliska zaczęły się tam w 2020 roku. Prace prowadzone są dalej.

Popłoch w miasteczku. Ulicami spacerował słoń

Niecodzienne sceny w miasteczku Amantea w Kalabrii na południu Włoch. Z cyrku uciekł tam słoń i wybrał się na spacer ulicami. Zdumieni kierowcy hamowali z piskiem opon. Spacer słonia ulicami Amantei trwał dość długo. Najpierw zwierzę poszło na plażę. Następnie słoń wszedł na lokalną drogę, prowadzącą do supermarketu. Zatrzymał się na parkingu przed sklepem. Właściciele cyrku przyjechali po słonia na parking. Udało im się przewieźć zwierzę z powrotem do cyrku. Słoń był bardzo spokojnym spacerowiczem. Nie spowodował żadnych szkód.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Jazzu zamknęła 8. edycję festiwalu Midsummer Vilnius spektakularnym koncertem Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA